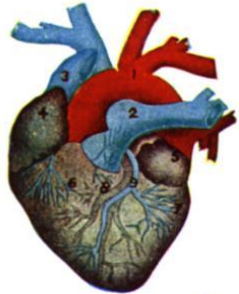

HİPERTANSİYON

Prof. Dr. M. Taner GÖREN

CIRCULATION of the BLOOD

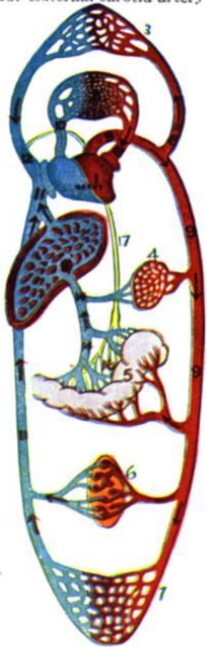
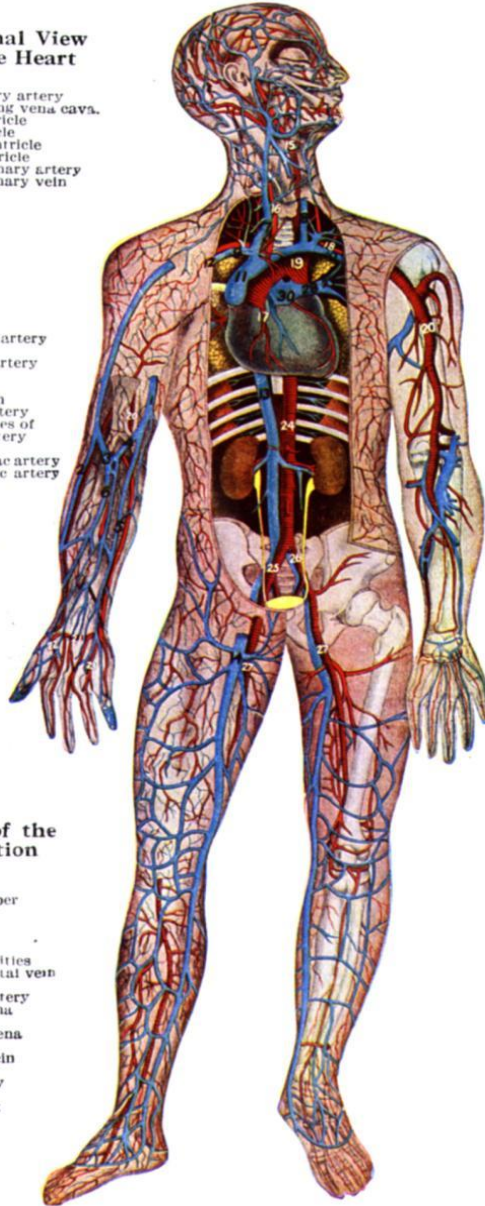

External View of the Heart

1. Aorta
2. Pulmonary artery
3. Descending vena cava.
4. Right auricle
5. Left auricle
6. Right ventricle
7. Left ventricle
8. Left coronary artery
9. Left coronary vein

Veins and Arteries

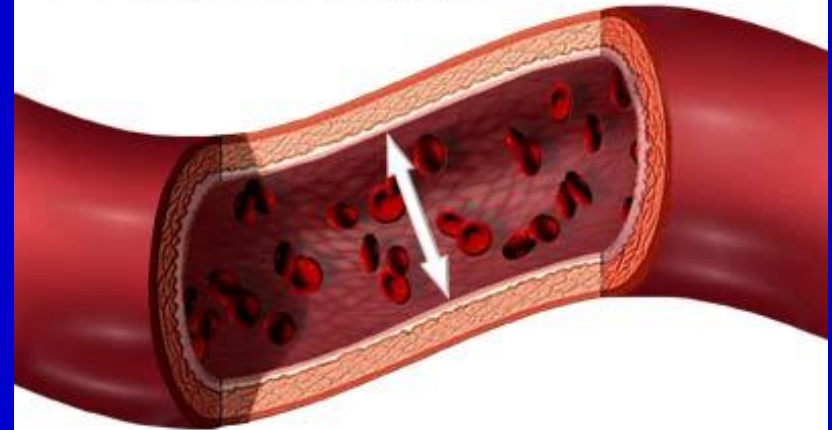
1. Basille vein 2. Superficial radial vein 3. Median cephalic vein 4. Median basilic vein 5. Anterior superficial ulnar vein 6. Superficial median vein 7. Right internal jugular vein 8. Left internal jugular vein 9. Right innominate vein 10. Left subclavian vein 11. Vena cava superior vein 12. Right subclavian vein 13. Ascending vena cava vein 14. Common femoral vein 15. External carotid artery	16. Common carotid artery 17. Coronary artery 18. Left subclavian artery 19. Arch of aorta 20. Brachial artery 21. Deep palmar arch 22. Palmar digital artery 23. Collateral branches of palmar digital artery 24. Aorta 25. Right common iliac artery 26. Left common iliac artery 27. Femoral artery 28. Pulmonary vein 29. Left pulmonary vein 30. Right pulmonary vein

Scheme of the Circulation

1. Heart
2. Lung
3. Head and upper extremities
4. Spleen
5. Intestine
6. Kidneys
7. Lower extremities
8. Liver and portal vein
9. Aorta
10. Pulmonary artery
11. Ascending vena cava
12. Descending vena cava
13. Pulmonary vein
14. Portal vein
15. Carotid artery
16. Lacteis
17. Thoracic duct

Blood pressure is the measurement of force applied to artery walls

ADAM.

KB $\geq$ 140/90 mmHg

Hipertansiyon Nedir?

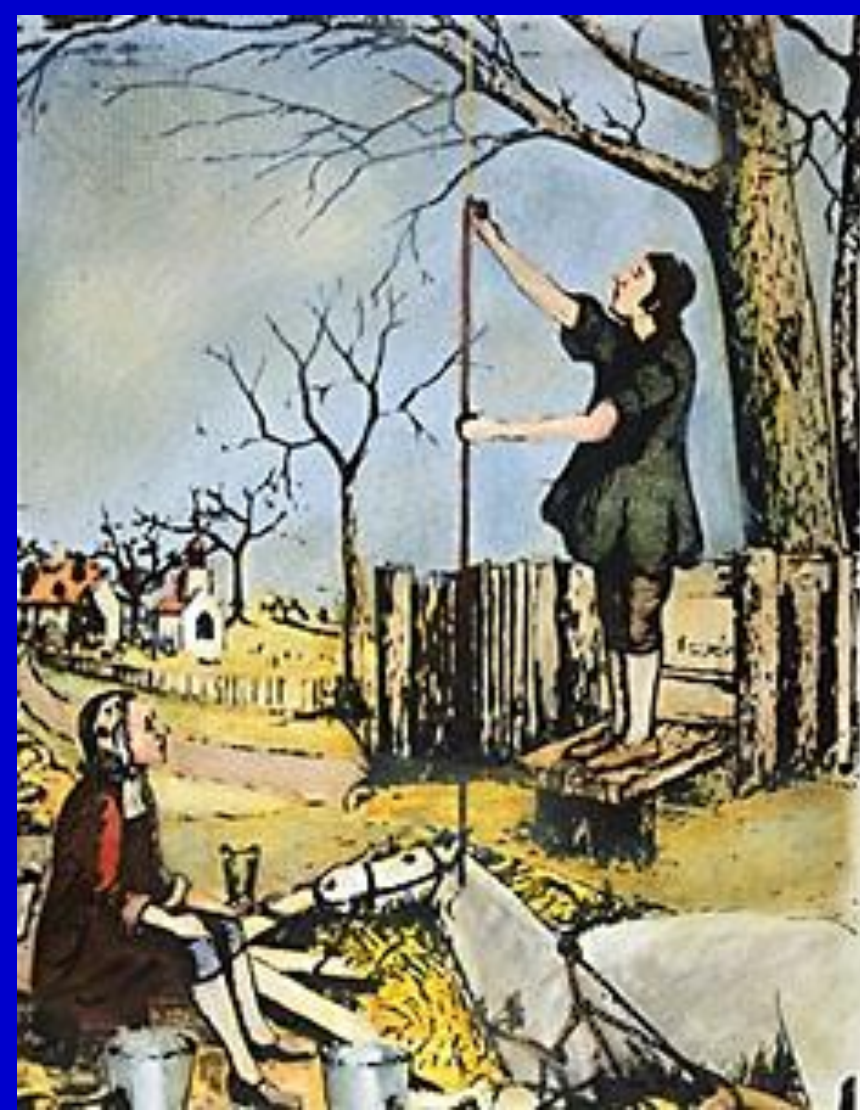

Tanım:

Arteriyel kan basıncının 140/90 mmHg veya daha yüksek **seyretmesi** halidir.

© NPG 1861

Stephen Hales(1677-1761); İngiliz rahip ve bilim adamı

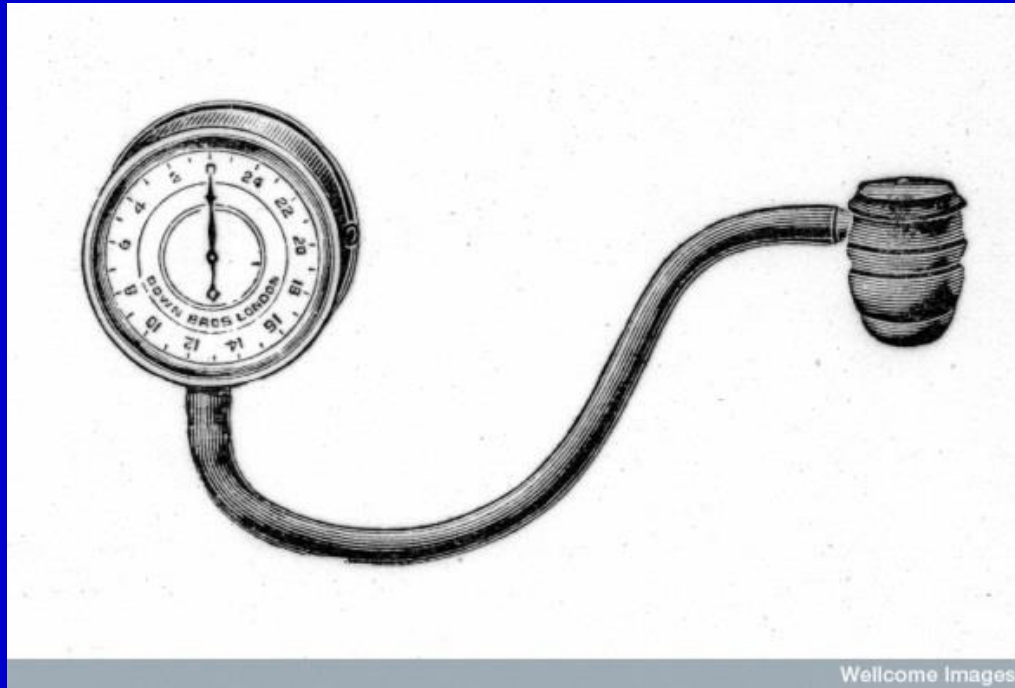
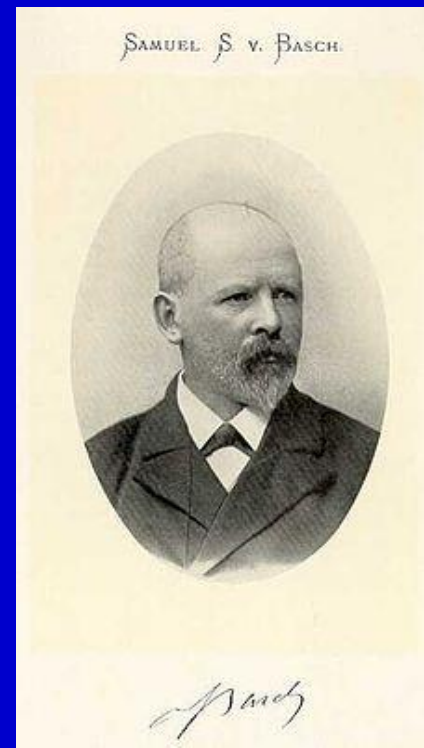
ilk kan basıncı ölçme denemesi, 1733

Cam tüpte kan sütunu yüksekliği: 8 ft 3 inç(~2.5 m); insan kan basıncı 7.5 ft (~2.3 m)
(1 ft=0.305 m)

Samuel Siegfried Karl Ritter Von Basch
(1837-1905); Avusturyalı doktor

İlk aneroid tansiyon aleti:
“sphygmomanometer”; 1881

“Sphygmos”: Nabız (Yunanca)

Scipione Riva-Rocci(1863-1937);
İtalyan dahiliye ve çocuk
hastalıkları uzmanı

İlk civalı tansiyon aleti: 1896

Nicolai Sergeevich Korotkoff
(1874-1920); Rus askerî cerrah

Korotkoff seslerinin
tanımlanması: 1905

Hipertansiyon: Epidemiyoloji

- Tüm Dünyada 1 milyar insanı etkiliyor.
- 2025'e kadar 1.5 milyar insanı etkileyecek
- 2008'de 25 yaş üstü erişkinlerde HT sıklığı: % 40 (DSÖ istatistiği)
- Zengin ülkelerde sıklık: % 35
- *Yaş >60: Sıklık >% 50*
- Asemptomatik oluşu tanıyı geciktiriyor.
- Tedavi ile kontrol altına alınma oranı:
  - Gelişmiş ülkelerde % 25
  - Gelişmekte olan ülkelerde: % 10

Türkiye'de Hipertansiyon:

- Hipertansiyon sıklığı erişkin **erkeklerde** % 36, **kadınlarda** ise % 49'dur.
- Yaklaşık **5 milyon erkekte** ve **7 milyon kadında** hipertansiyon bulunduğu tahmin edilmektedir.

TEKHARF: On iki yıllık izleme ve deneyimine göre, Türk erişkinlerinde kalp sağlığı.
Editör : Altan Onat, 2003

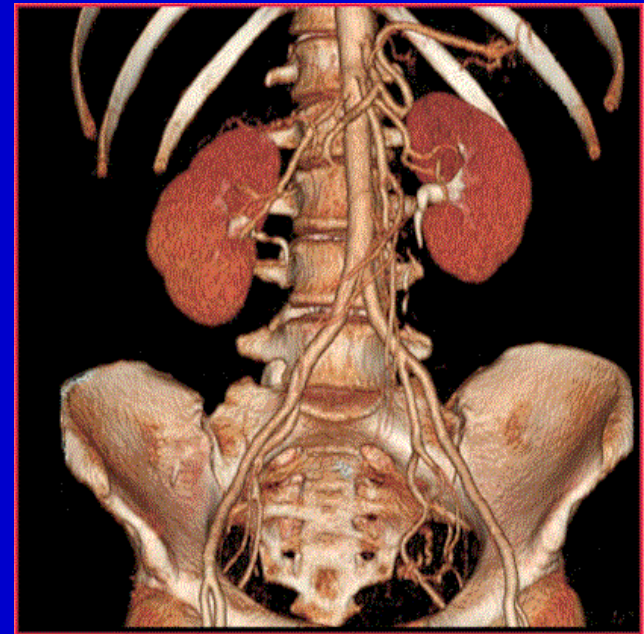
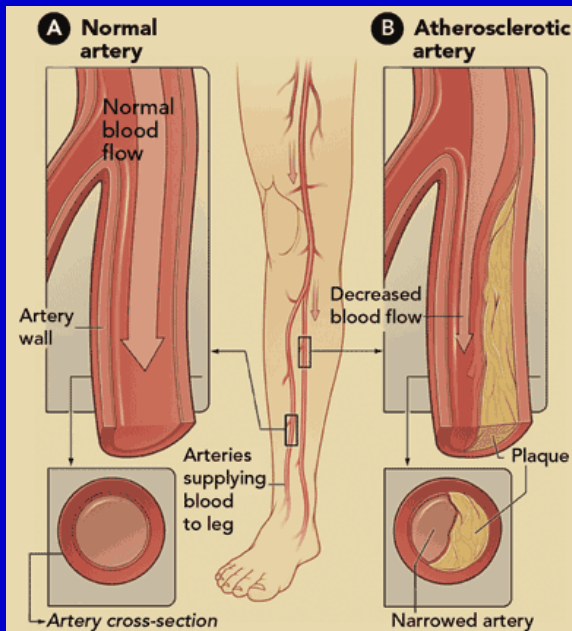
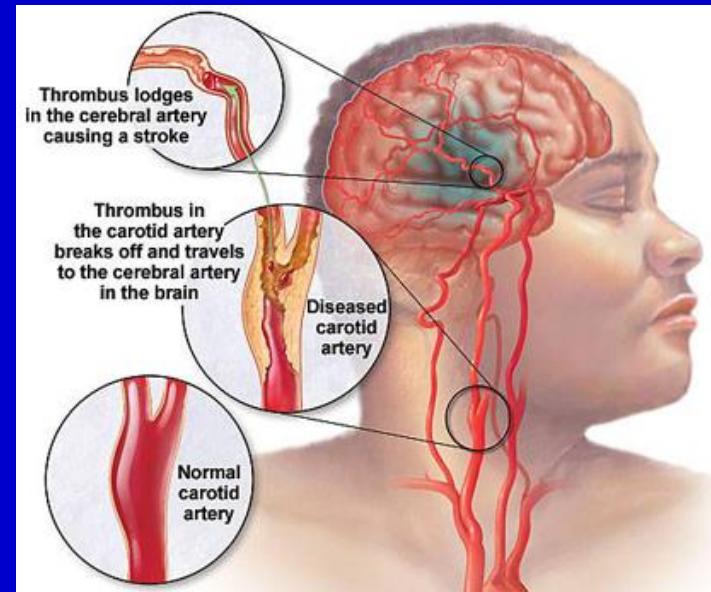
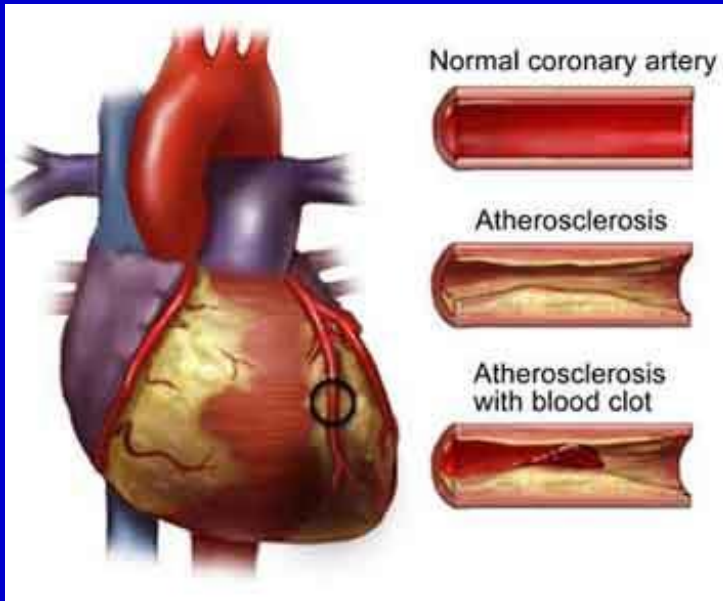
TEKHARF: **Türk Erişkinlerinde Kalp HAstalığı ve Risk Faktörleri**

Hipertansiyon Neden Önemlidir?

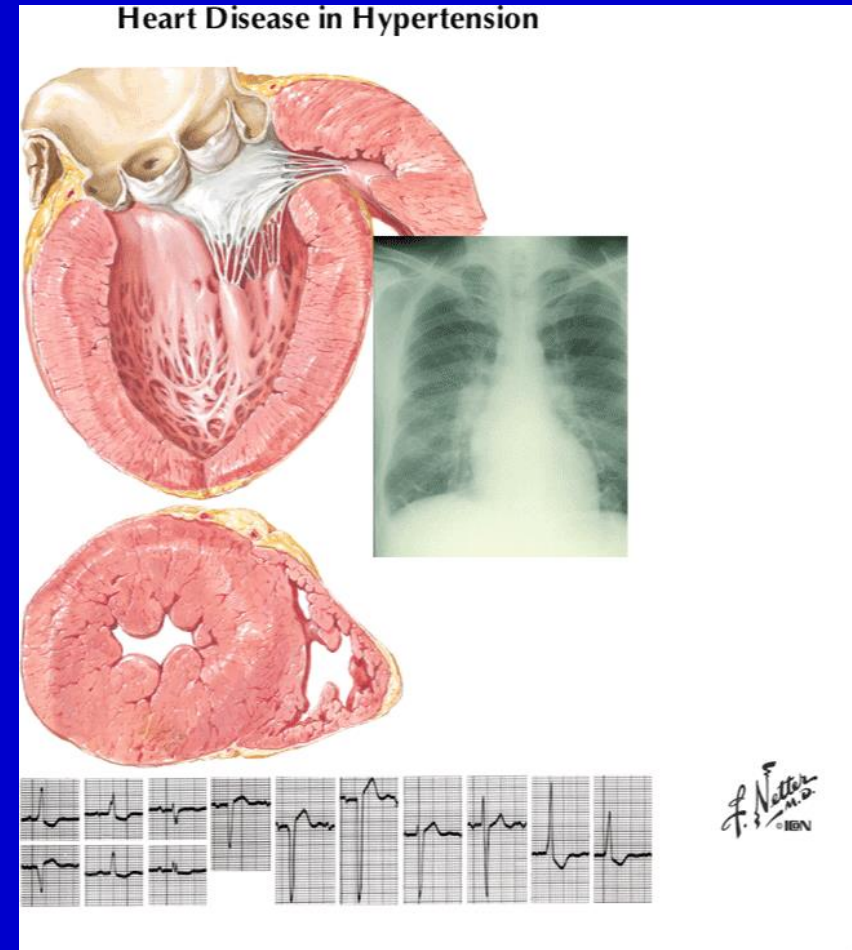
Hipertansiyon, aşağıdaki hastalıkların en sık ve düzeltilebilir risk faktörüdür:

- Miyokard infarktüsü
- İnme
- Kalp yetersizliği
- Atriyal fibrilasyon
- Aort disseksiyonu
- Periferik arter hastalığı

Hipertansiyon: Neden Önemlidir?

Hipertansiyon: Sol ventrikül hipertrofisi

Hipertansiyon: Hipertansif kalp hastalığı

- **Basınç yüklenmesi:** Sol V. Hipertrofisi
  - Bağımsız mortalite ve morbidite göstergesi
  - Zemin hazırlayıcı:
    - **Kalp yetersizliği**, ventriküler taşiaritmi, iskemik inme, atriyal fibrilasyon ve embolik inme
  - Koroner arterlerde medial hipertrofi; subendokardiyal iskemi; **kardiyak fibroz**
    - Efor dispnesi, diyastolik kalp yetersizliği
- HT: Diyastolik kalp yetersizliğinin en sık nedeni
- HT: MI olmaksızın sistolik yetersizlik

Hipertansiyon: Aort anevrizması

Hipertansiyon: Aort disseksiyonu

Hipertansiyon Neden Önemlidir?

- Tüm dünyada:
  - İnmelerin % 54'ünün,
  - İskemik kalp hastalığının % 47'sinin nedenidir.

Braunwald's Heart Disease, 2012

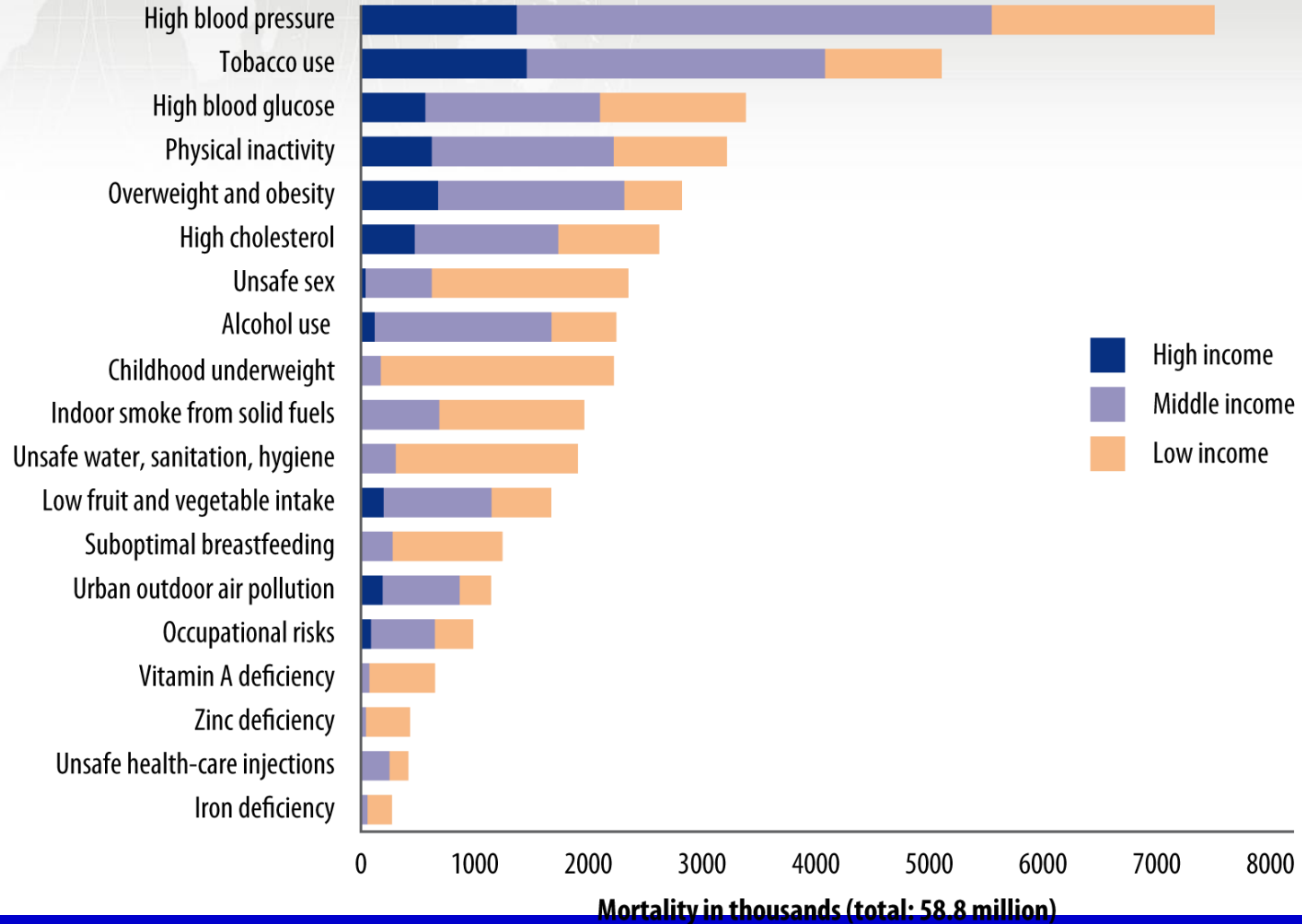

Dünya Sağlık Örgütü İstatistikleri: 2009 Raporu

- Yüksek kan basıncı, Dünyadaki tüm ölümlerin % 13'ünden sorumlu, önde gelen risk faktörü
- Tüm dünyada:
  - İnmeye bağlı ölümlerin % 51'i
  - İskemik kalp hastalığına bağlı ölümlerin % 45'i yüksek sistolik arteriyel basınca atfedilmektedir.
- Herhangi bir yaşta, düşük ve orta gelirli ülkelerde yüksek kan basıncından ölüm riski, zengin ülkelere göre 2 kat daha fazladır.

Ölümlere yol açan 19 önde gelen faktörün ülkelerin gelir düzeylerine göre dağılımı: 2004

Global mortalite ve sakatlığa yol açan önde gelen faktörler: 2004

Mortalite faktörleri

	%
1. Yüksek kan basıncı	12.8
2. Tütün kullanımı	8.7
3. Yüksek kan şekeri	5.8
4. Hareketsiz yaşam	5.5
5. Aşırı kilo ve şişmanlık	4.8
6. Yüksek kolesterol	4.5
7. Güvenli olmayan cinsel yaşam	4.0
8. Alkol kullanımı	3.8
9. Çocuklukta düşük kilo	3.8
10. Ev içi katı yakıt dumanı	3.3

2004'de 59 milyon total global ölüm

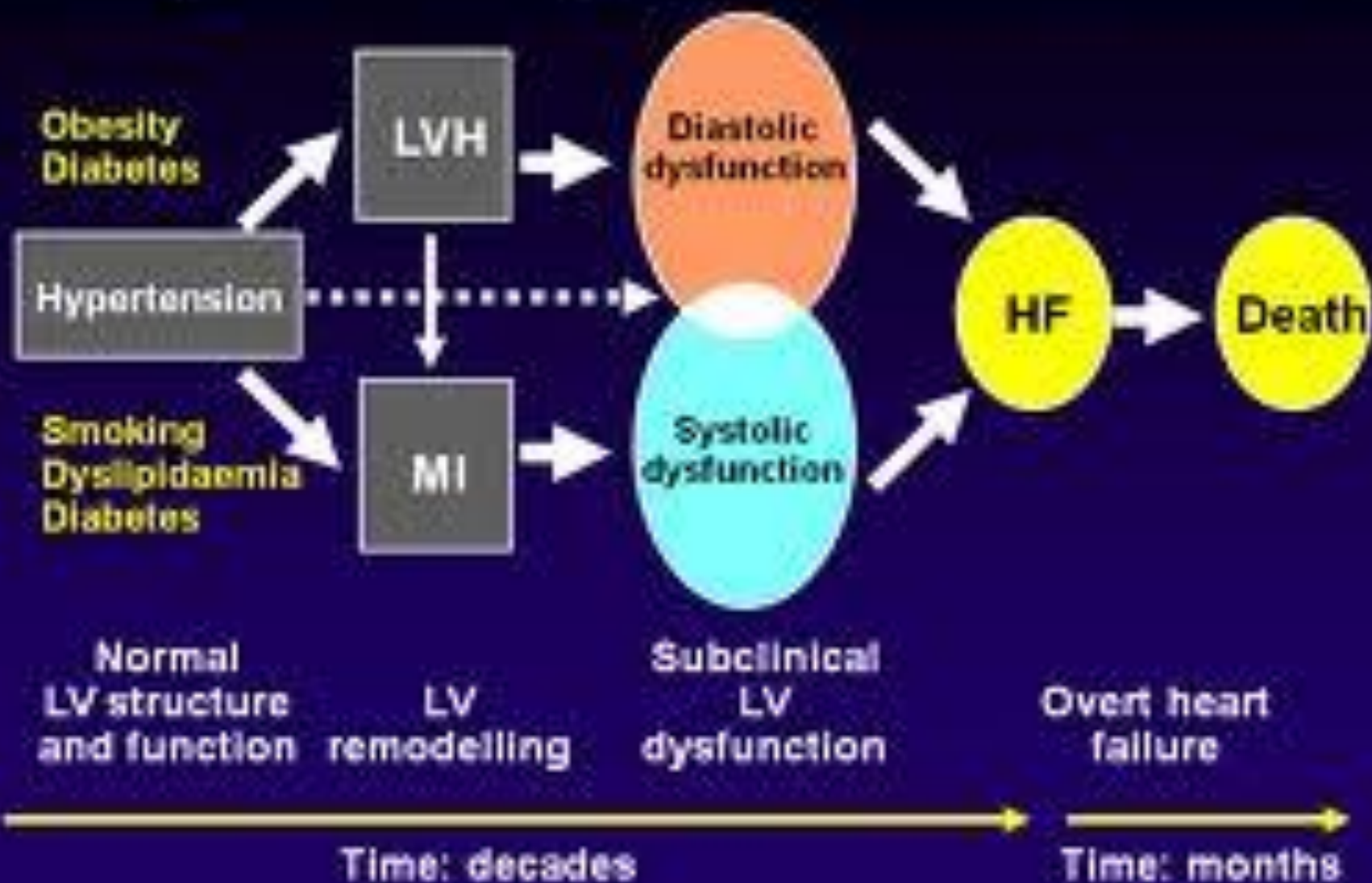
DALYs* faktörleri

	%
1. Çocuklukta düşük kilo	7.8
2. Yüksek kan basıncı	7.5
3. Güvenli olmayan cinsel yaşam	6.6
4. Güvensiz su, sanitasyon, hijyen	6.1
5. Yüksek kan şekeri	4.9
6. Ev içi katı yakıt dumanı	4.8
7. Tütün kullanımı	3.9
8. Hareketsiz yaşam	3.8
9. Yetersiz annesütü	3.7
10. Yüksek kolesterol	3.3

2004'de 1.5 milyar total global DALYs

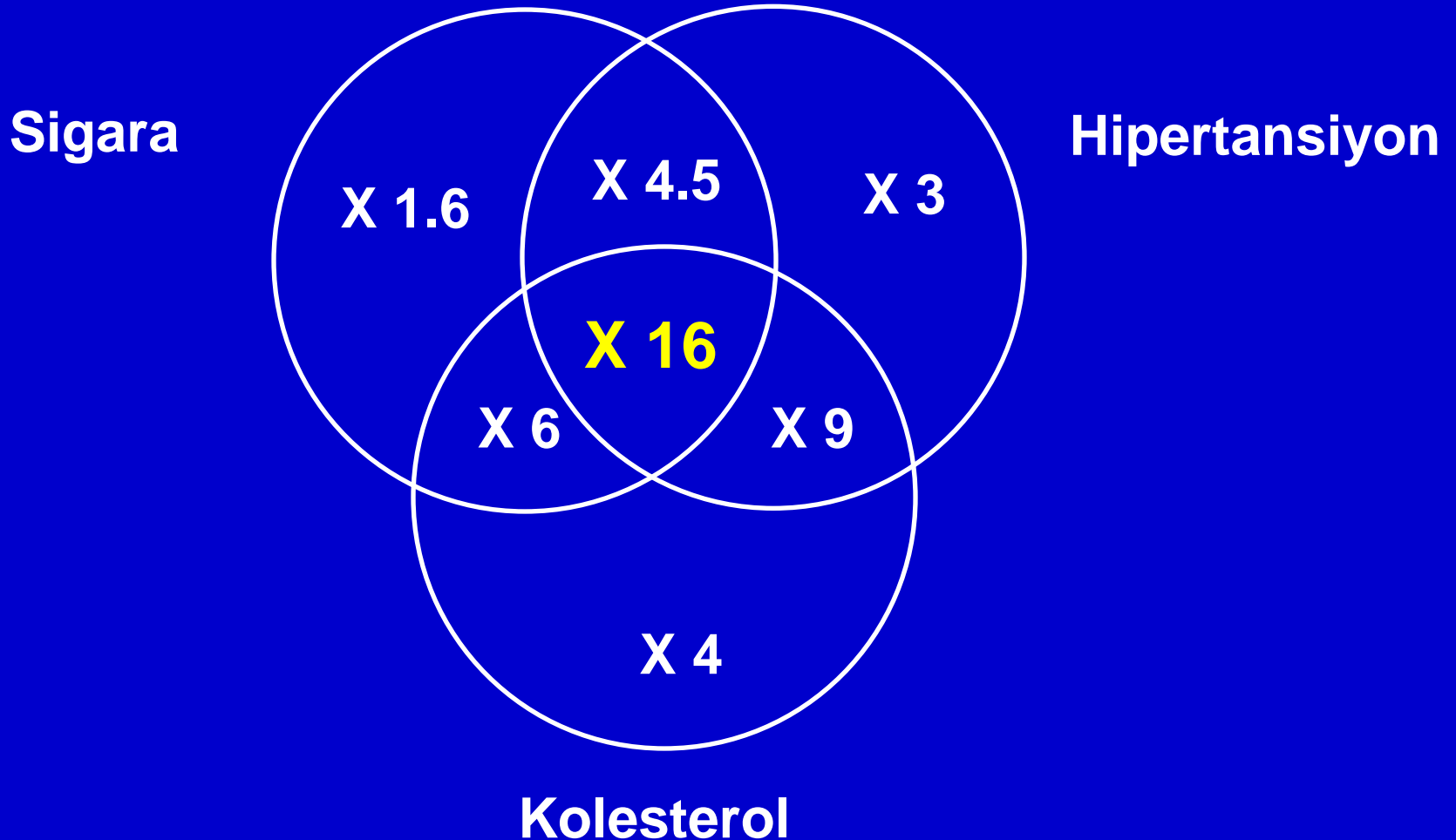
DALYs: disability-adjusted life years

Progression from hypertension to heart failure

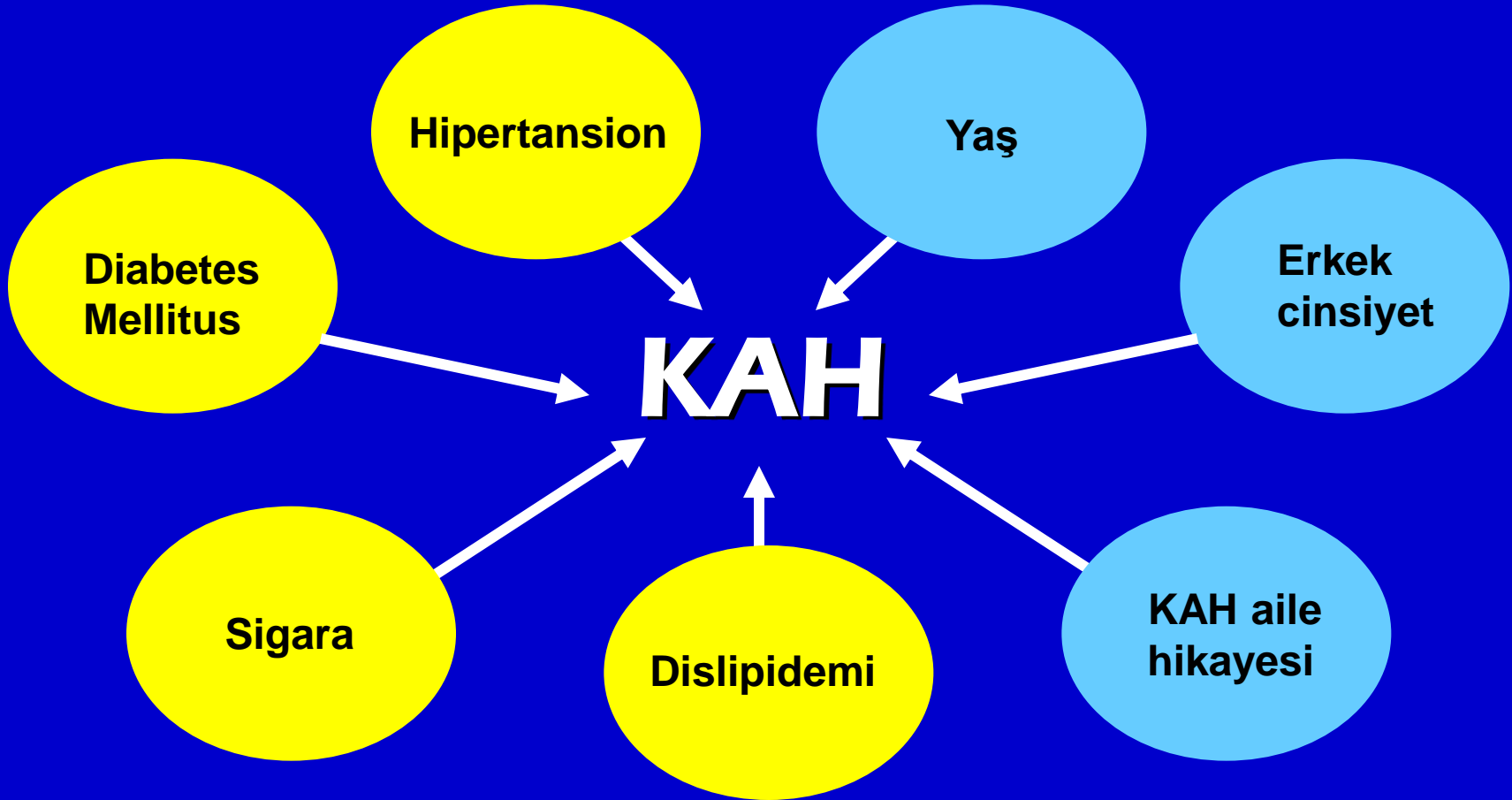

KAH Risk Faktörleri Arasında Etkileşim

Multipl risk faktörüne sahip bireylerde KAH gelişme olasılığı çok daha yüksektir

KAH Major Risk Faktörleri

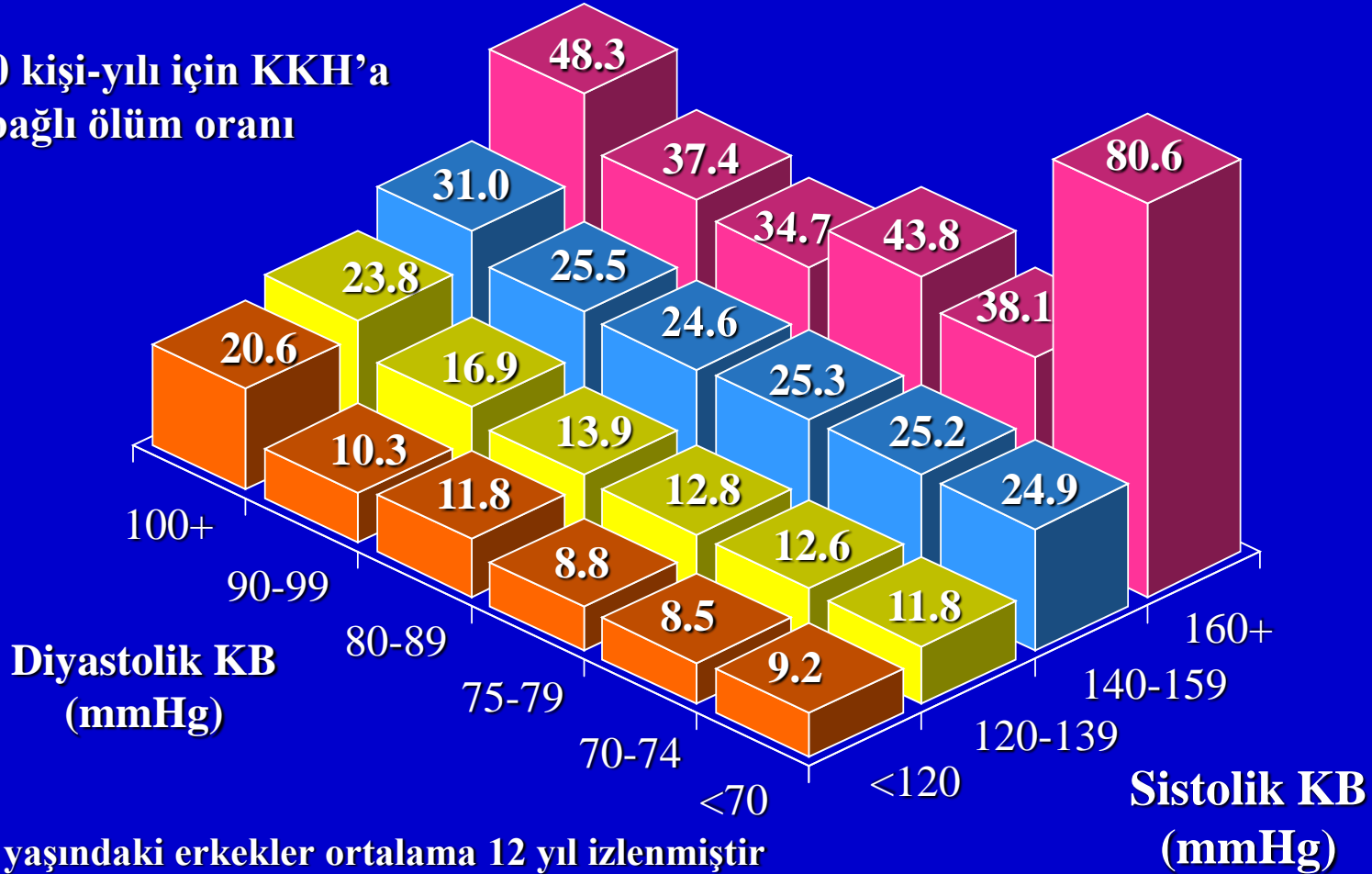

■ Modifiye edilemeyenler

■ Modifiye edilebilenler

Sistolik ve Diyastolik KB'nın KAH'na Bağlı Ölümlere Etkisi: MRFIT Çalışması (N=316.099)*

10.000 kişi-yılı için KKH'a
bağlı ölüm oranı

*35-57 yaşındaki erkekler ortalama 12 yıl izlenmiştir

Neaton et al. *Arch Intern Med.* 1992;152:56-64. MRFIT: Multiple Risk Factor Intervention Trial

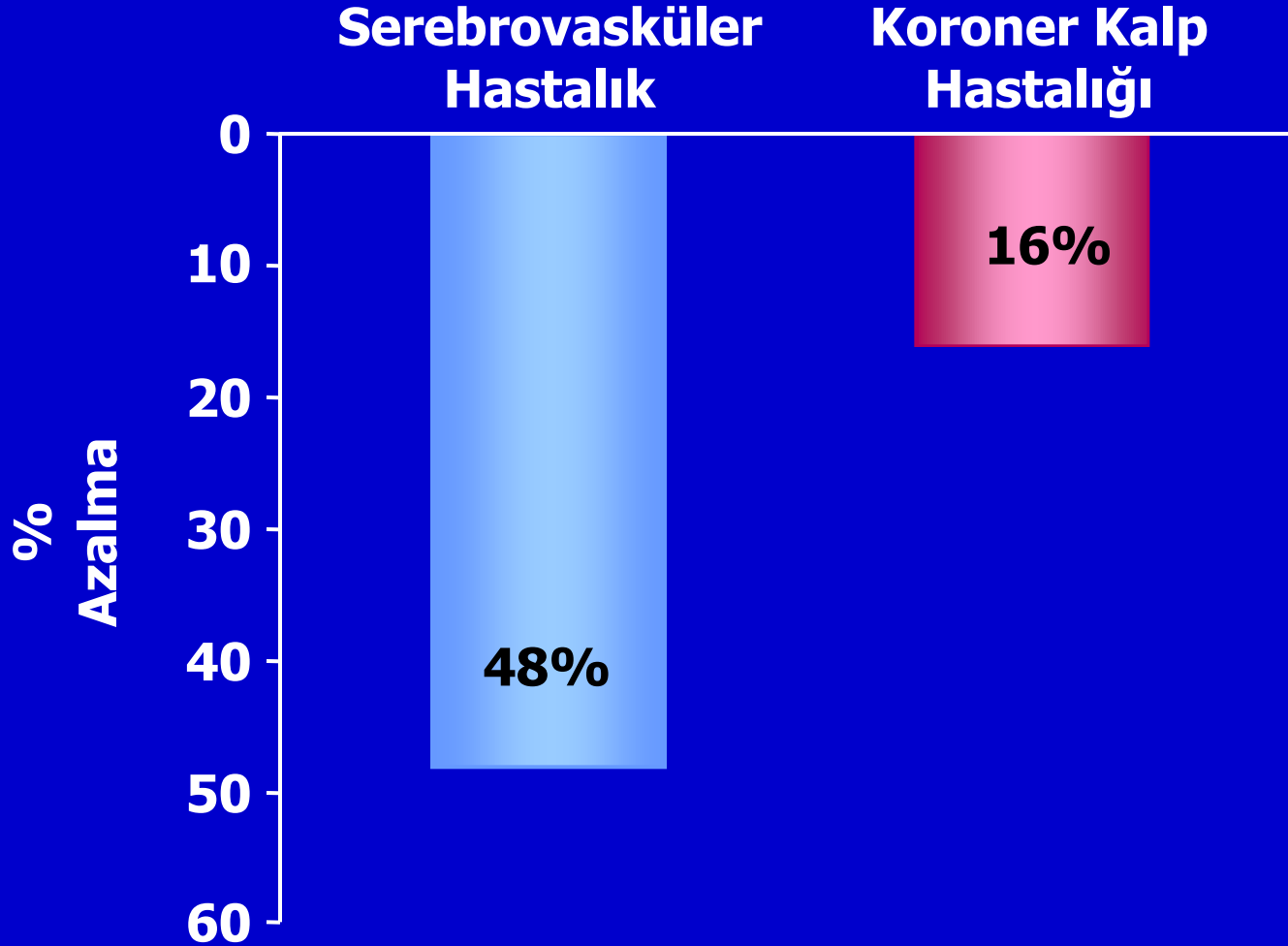
Hipertansiyon Kılavuzları: JNC 7

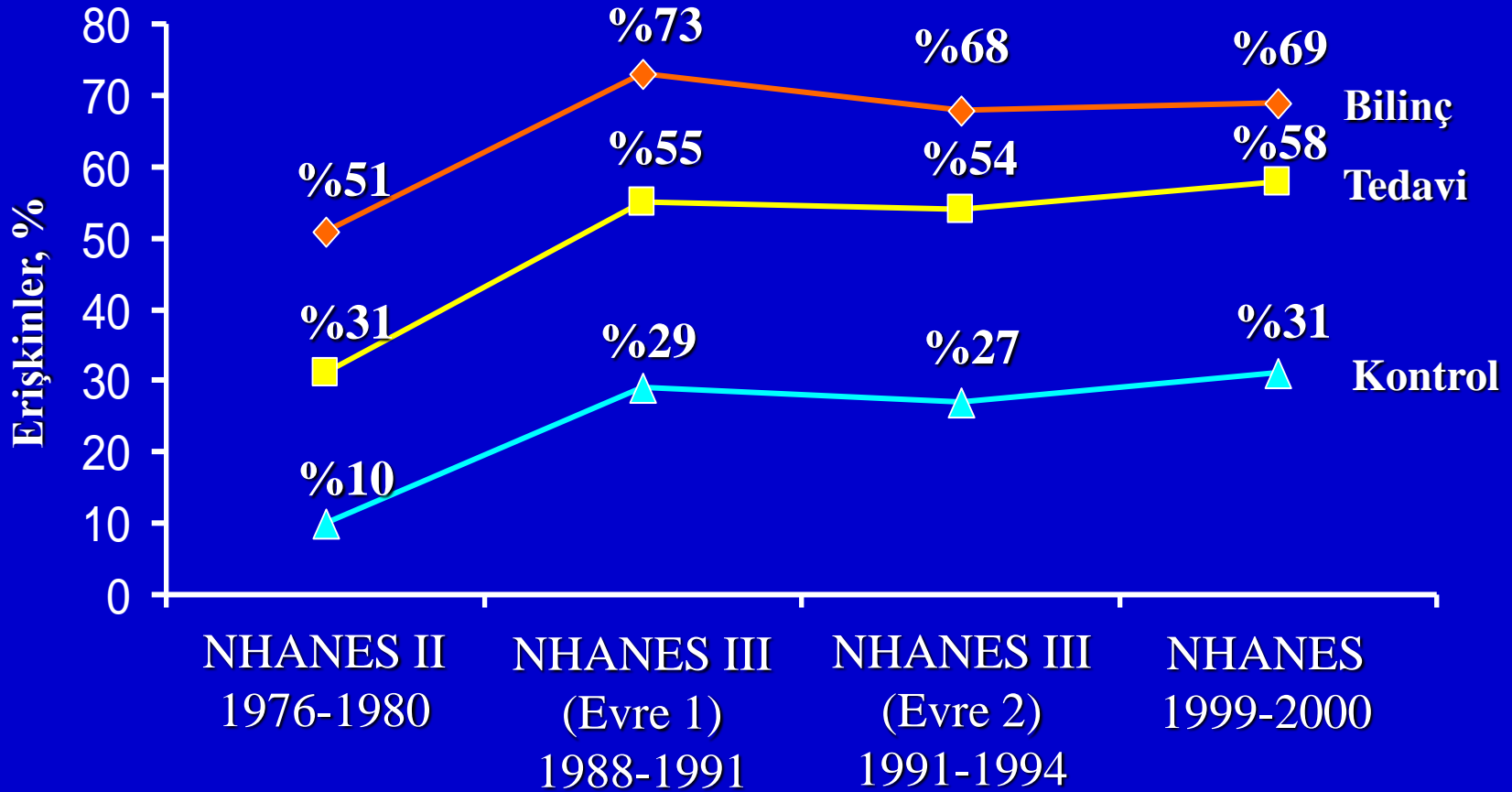
- Sistolik kan basıncı, **50 yaş üstü** insanlarda KAH için diyastolik kan basıncından daha önemli risk faktörüdür.
- Kan basıncında, **her 20/10 mmHg artış**, KAH riskini **ikiye** katlar.
- *JNC7: Joint National Committee 7. rapor*

Antihipertansif Tedavinin Etkisi

Hipertansiyon Bilinci, Tedavisi ve Kontrolü: A.B.D., 1976-2000

Burt et al. *Hypertention*. 1995;25:305-313; Hyman et al. *N Engl J Med*. 2001;345:479-486; National Center for Health Statistics. NHANES 1999-2000 (CD-ROM); NIH. *The Sixth Report of the Joint National Committee on Prevention, Detection, Evaluation, and Treatment of High Blood Pressure*; 1997. NIH publication 98-4080.

NHANES: National Health and Nutrition Examination Survey

Kan Basıncı Değişkenliği ve Belirleyicileri

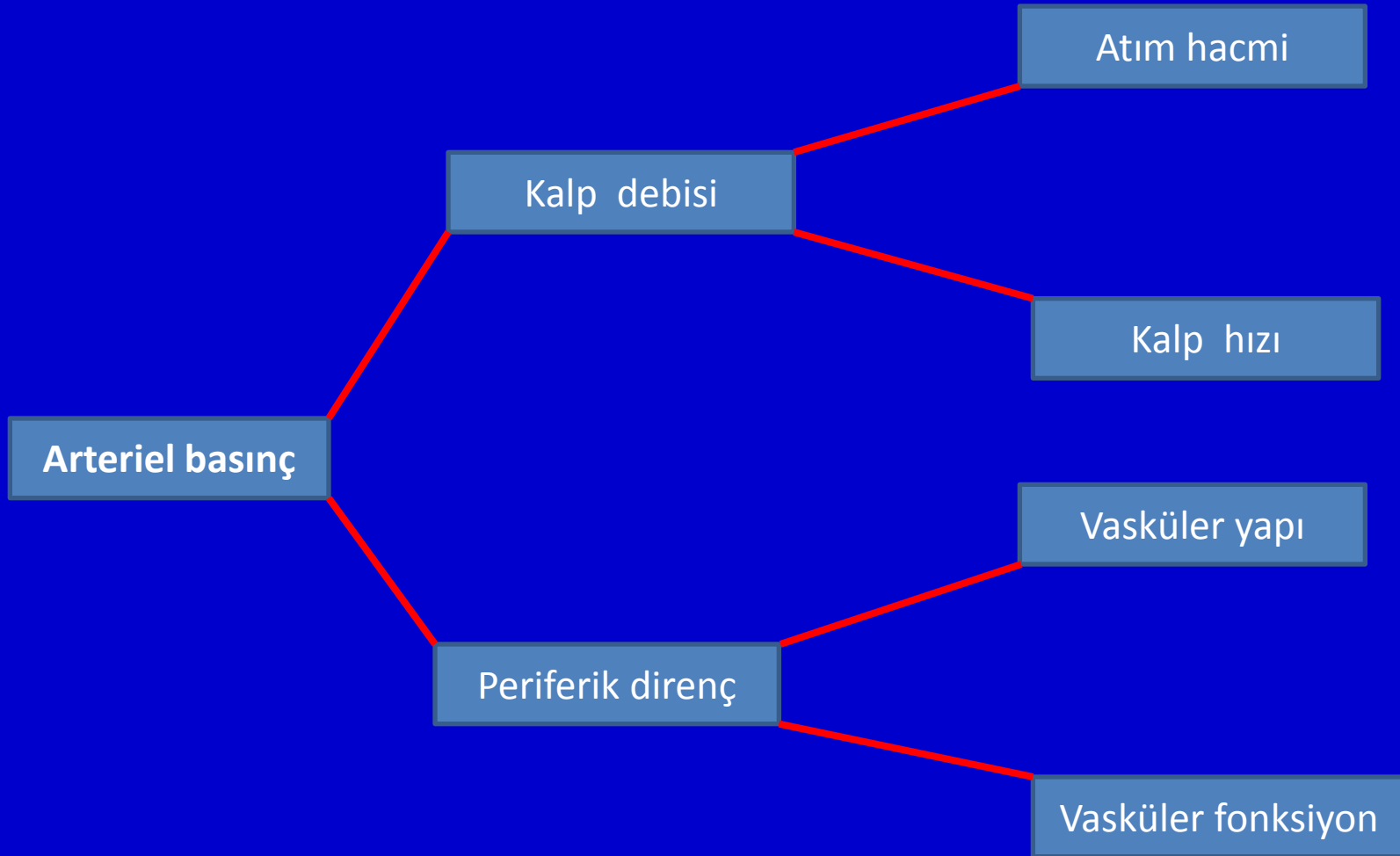
- **Çevresel faktörler**
  - Sigara
  - Alkol
  - Hareket azlığı(fiziksel inaktivite)
  - **Aşırı kalori tüketimi**
  - **Aşırı tuz tüketimi: > 100 mmol Na(6 g NaCl)**
  - **Aşırı stres**
- **Obezite: HT için güçlü risk faktörü**
  - **Hipertansiflerin % 60'ı: Kilo fazlalığı >% 20**

Kan Basıncı Değişkenliği ve Belirleyicileri

- **Genetik faktörler**

- Hipertansiyonda kalıtım oranı % 20-55
- HT aile hikayesi pozitif olan bireylerde 55 yaşından önce HT gelişme olasılığı 3.8 kat fazla.
- Poligenik özellikte.
- Mendeliyan karakterde geçişe sahip monogenik nadir HT sendromları:
  - Glikokortikoide duyarlı hiperaldosteronizm
  - 11-beta hidroksisteroid geni mutasyonu
  - Liddle sendromu
  - Gordon sendromu

Hipertansiyon: Mekanizma

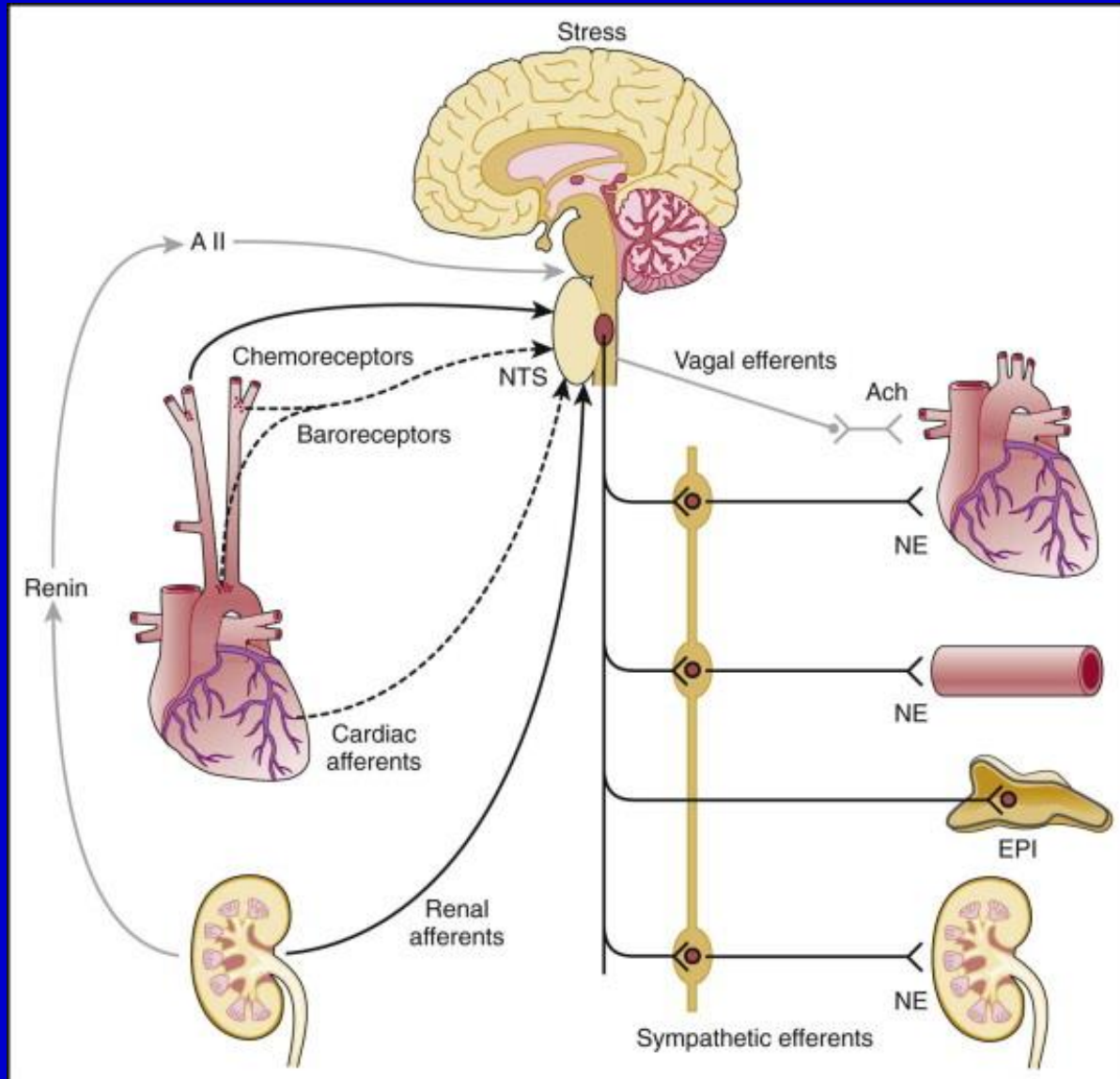
Hipertansiyon: Mekanizma

---

1. OTONOM SINİR SİSTEMİ

- Basınç, volüm, kemoreseptör sinyalleri
- Endojen katekolaminler: *Norepinefrin, epinefrin, dopamin*
- α_1 , α_2 , β_1 , β_2 reseptörleri
- Sempatik aktivite artışı
  - Obezite
  - Obstrüktif uyku-apne sendromu
- ***Feokromositoma***: Artmış katekolamin üretimine bağlı hipertansiyonun en belirgin örneği.

Hipertansiyon: Mekanizmalar

Hipertansiyon: Mekanizma

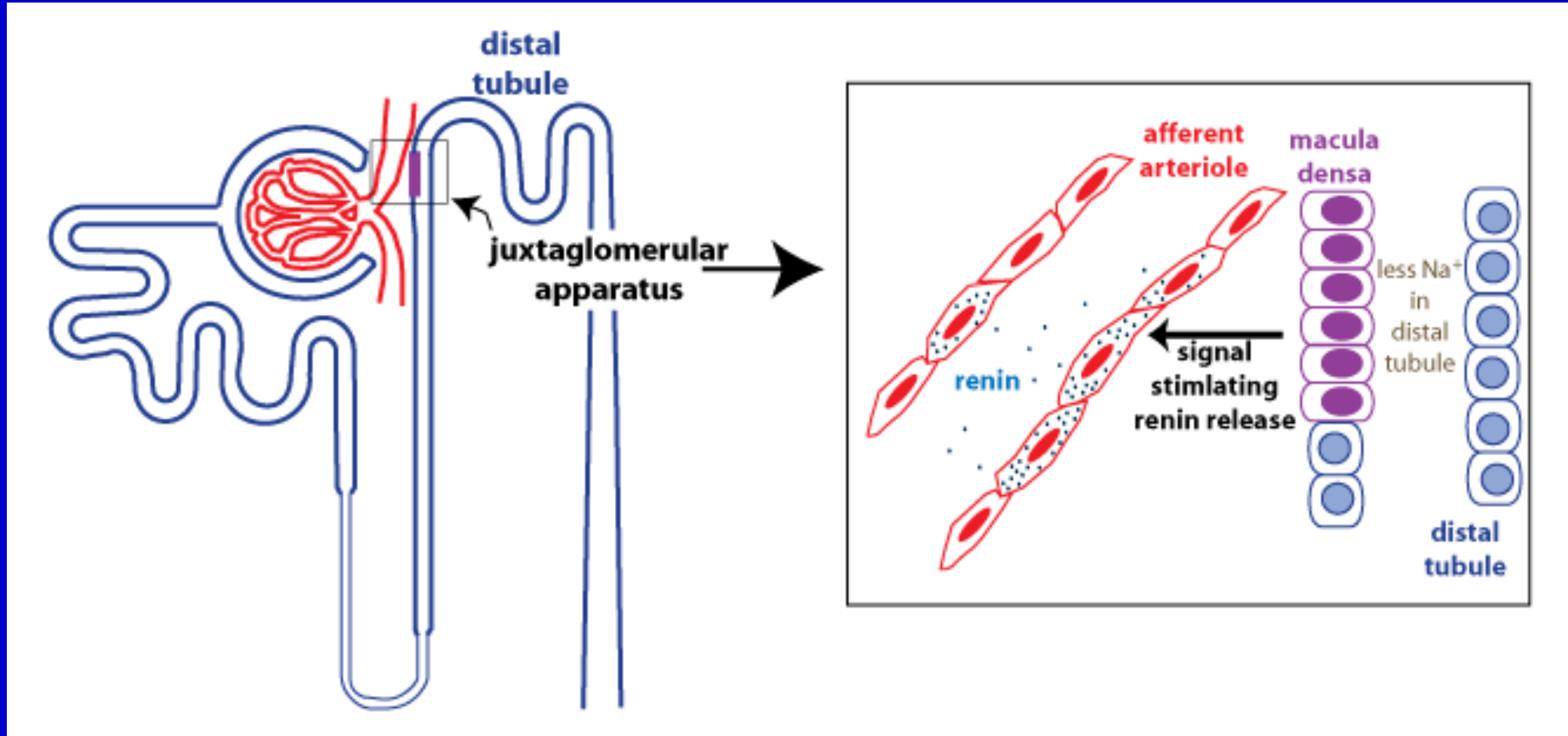
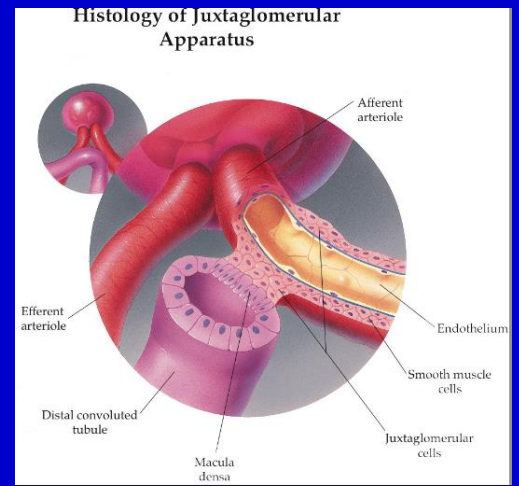
2. RENİN-ANJİYOTENSİN-ALDOSTERON SİSTEMİ

- *Jukstaglomeruler aparat:* Renin
  - Na ve su geri emilimi
  - Na ve su tutulumu
  - Damar duvarına etki
  - Miyokarda etki
  - Sempatik sistemin uyarılması
  - Aldosteron, vazopressin, endotelin salınması

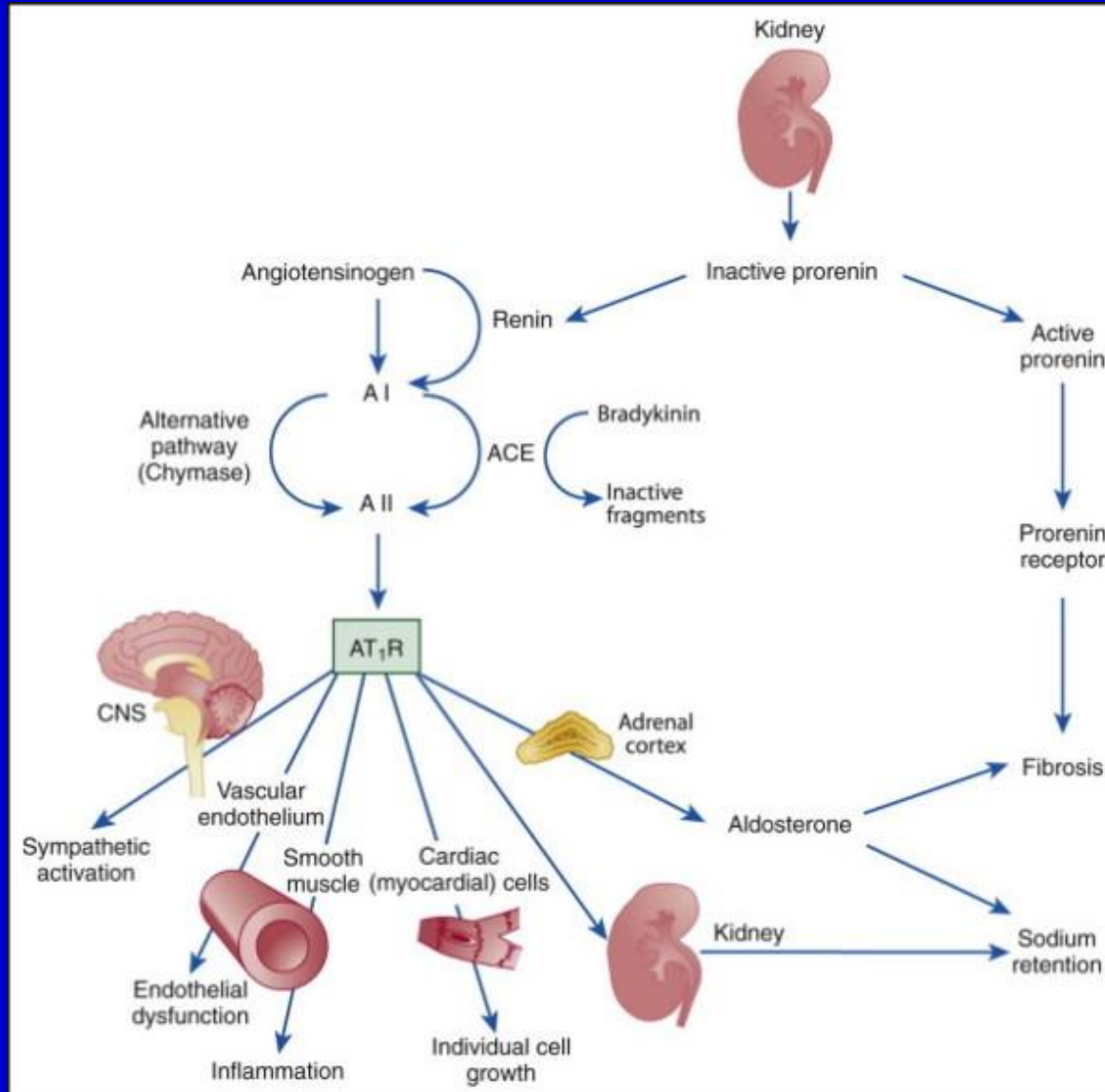

BC - Bowman's capsule (parietal layer) Pod - podocyte (visceral layer of Bowman's capsule)
 MD - macula densa JG - juxtaglomerular cells DC - distal convoluted tubule

Hipertansiyon: RAAS

Hipertansiyon: Mekanizma

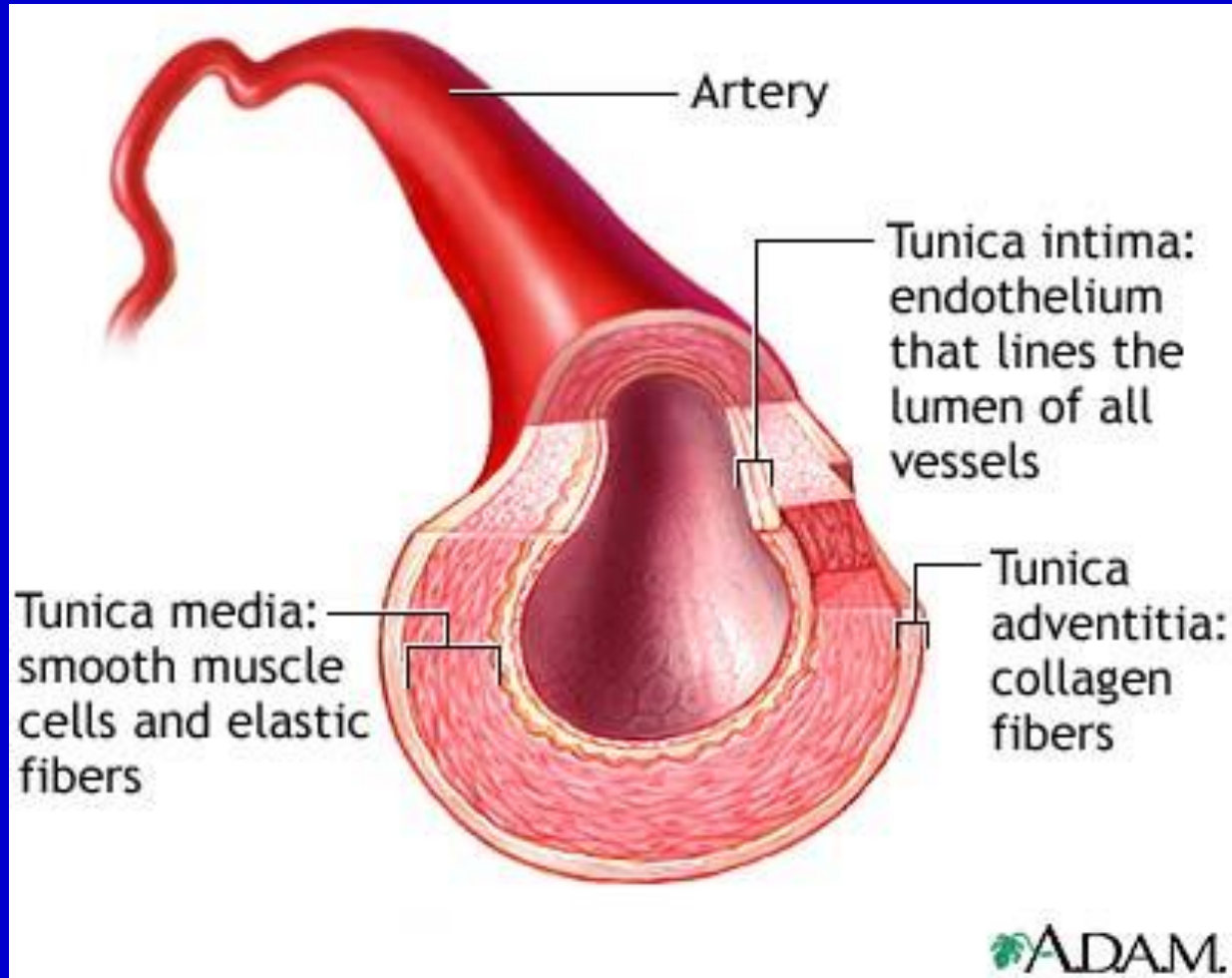
---

3. VASKÜLER MEKANİZMALAR

- ***Endotelyal disfonksiyon***
  - Vazodilatör madde salınımı azalır
  - Vazokonstriktör madde salınımı artar
- ***Vasküler inflamasyon***
  - CRP yüksekliği
- ***Oksidatif stres***
- ***Vasküler "remodeling"*** (yeniden yapılanma)

Vasküler Biyoloji ve Hipertansiyon

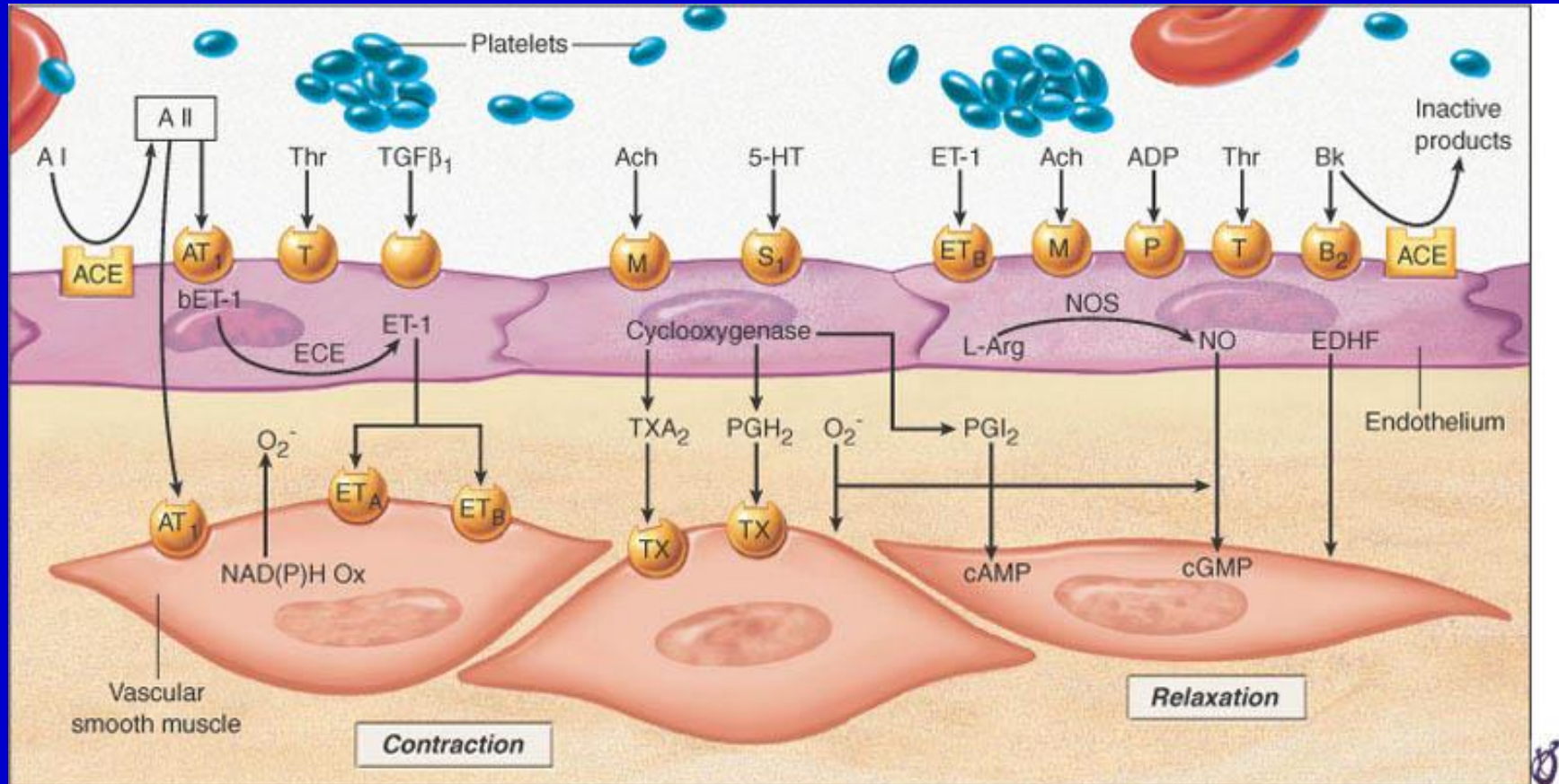
- Kan damarı: Vücudun en geniş organı
  - Alanı bir tenis sahasının 6 katı

Vasküler Biyoloji ve Hipertansiyon

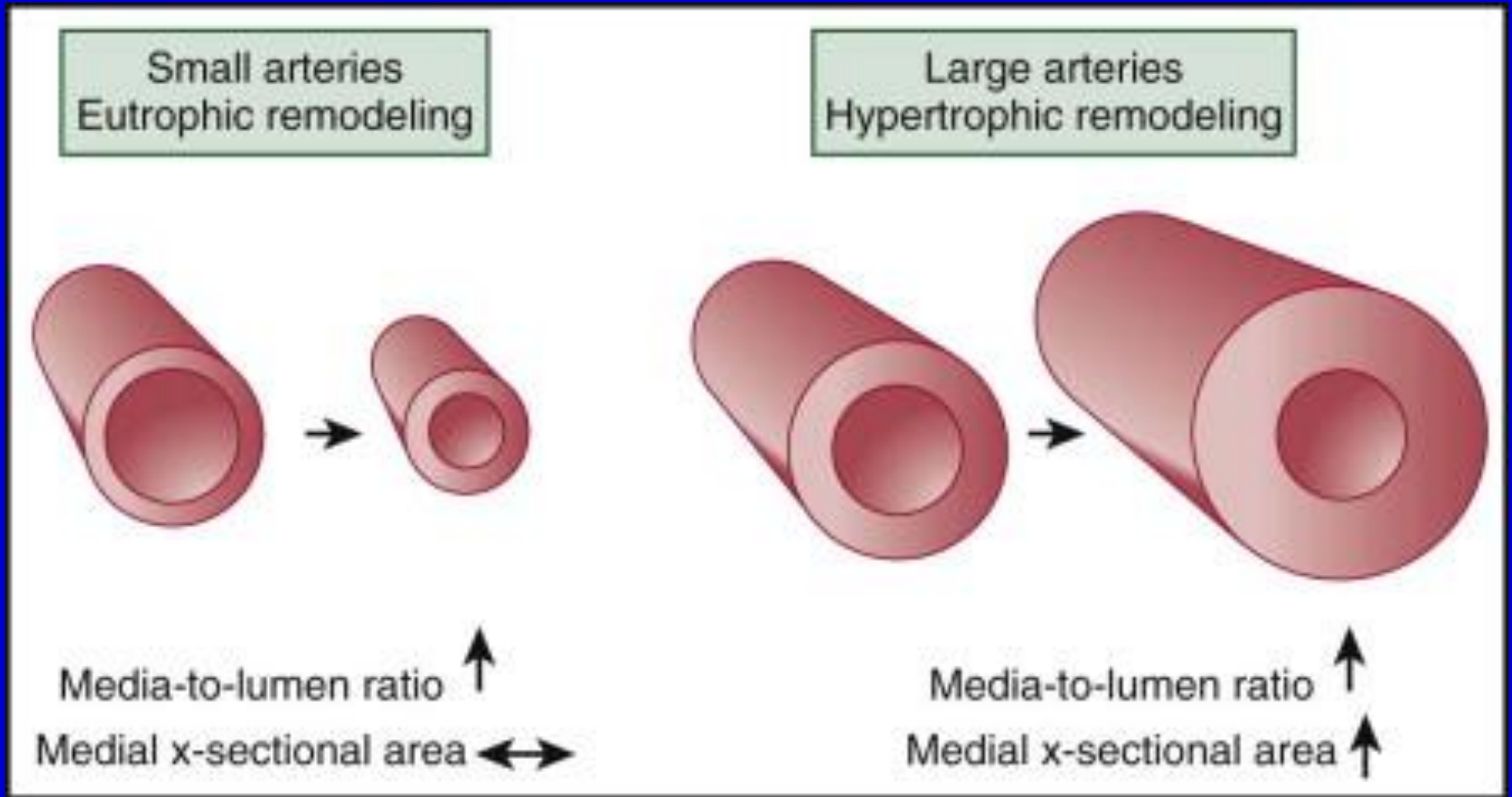
- ***Damarı gevşeten(vazorelaksan) maddeler:***
  - Nitrik oksit (NO)
  - Prostasiklin(PGI₂)
  - Endotel kaynaklı hiperpolarizan faktör
- ***Damarı büzen(vazokonstriktör) maddeler:***
  - Anjiyotensin II
  - Endotelin
  - Tromboksan A₂
  - PGH₂

Vasküler Biyoloji ve Hipertansiyon

(From Ruschitzka F, Corti R, Noll G, et al: A rationale for treatment of endothelial dysfunction in hypertension. *J Hypertens* 17[Suppl 1]:25, 1999.)

Hipertansiyon: Vasküler "remodeling"

Hipertansiyon Sendromu

HİPERTANSİYON

Azalmış
arteriyel
kompliyans

Endotelyal
disfonksiyon

Anormal
glikoz
metabolizması

Nörohormonal
disfonksiyon

Renal
Fonksiyon
değişiklikleri

Kan pıhtılaşma
Mekanizması
değişiklikleri

Anormal
insülin
metabolizması

Sol V
hipertrofi ve
disfonksiyonu

Hızlanmış
ateroskleroz

Anormal
lipid
metabolizması

Obezite

Hipertansiyon Tipleri

- *Primer (esansiyel) hipertansiyon*
  - Hipertansif hastaların % 90-95'i
  - Bu hastalarda giderilebilir bir neden saptanamaz.
- *Sekonder hipertansiyon*
  - Hipertansif hastaların % 5-10'u
  - Bu hastalarda hipertansiyonun saptanabilir bir nedeni vardır.

Hipertansiyon Tipleri

- Orta yaşta (30-50 yaş) en sık kan basıncı tipi:
  - ***Yüksek diyastolik basınç***: Klasik esansiyel hipertansiyon (HT)
    - Sistolik basınç normal: *izole diyastolik hipertansiyon*
    - Sistolik basınç yüksek: *kombine sistolik-diyastolik HT*

Hipertansiyon Tipleri

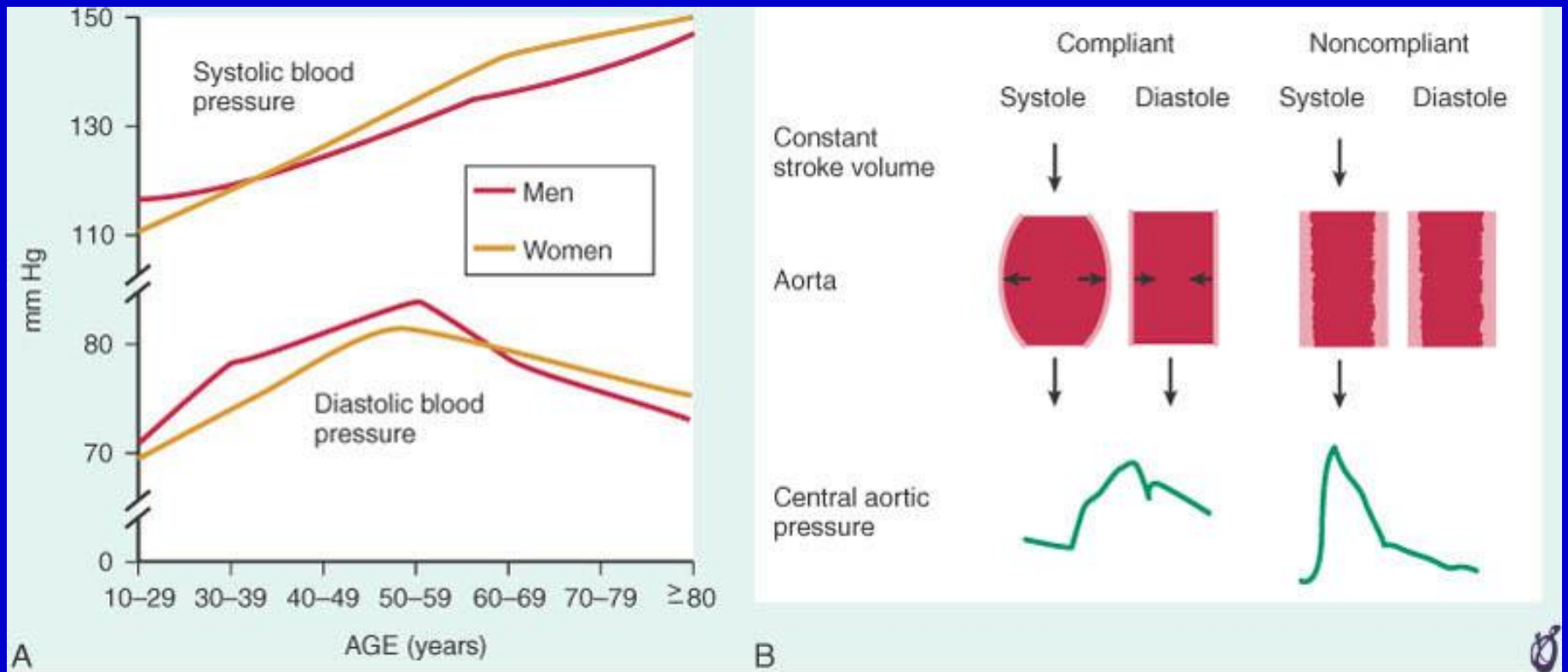
- ***İzole diyastolik HT:***
  - Erkeklerde daha sık
  - Birlikte sıklıkla kilo artışı mevcut
  - Tedavi edilmezse sıklıkla kombine HT'a ilerler.
  - **Temel bozukluk:** Yüksek sistemik vasküler rezistansa karşılık normal kalp debisi
- ***Malign HT:***
  - DKB > 140 mmHg + Retinal hemoraji, eksüda ve/veya papilla ödemi

Hipertansiyon Tipleri

- *İzole sistolik HT:*
  - Sistolik > 140, diyastolik < 90 mmHg
  - 60 yaşın üzerindekilerde en sık şekil
  - **Mekanizma:** arter duvarının esnekliğini kaybetmesi
  - Kadınlarda sık
  - Diyastolik kalp yetersizliği için major risk faktörü

Hipertansiyon: Yaşla ilişkisi

(A, from Burt V, Whelton P, Rocella EJ, et al: Prevalence of hypertension in the U.S. adult population. Results from the Third National Health and Nutrition Examination Survey, 1988-1991. *Hypertension* 25:305, 1995; and B, from Dr. Stanley Franklin, University of California at Irvine, with permission.)

Hipertansiyon tanısı: Semptomlar

- ***Asemptomatik*** kronik hastalık
  - ***Sessiz katil***
- ***Baş ağrısı***: En çok belirtilen semptom
  - Daha çok ense ağrısı şeklinde.
  - HT mu baş ağrısı yapıyor? Baş ağrısı mı KB'nı yükseltiyor?
  - Diğer semptomlar:
    - Eforla çabuk yorulma
    - Çarpıntı
    - Erektile disfonksiyon
    - Burun kanaması

Hipertansiyon: Klinik

Hastaya yaklaşım: 5 adım

1. Doğru tanı koymak
2. Etyolojiyi saptamak
3. Diğer risk faktörlerini saptamak
4. Hedef organ hasarını belirlemek
5. Uygun tedaviyi düzenlemek

Hipertansiyon: Klinik

Hastaya yaklaşıım aşamaları:

1. Tekrarlayan KB ölçümleri
2. Ayrıntılı anamnez
3. Ayrıntılı fizik muayene
4. Uygun laboratuvar incelemeleri

Hipertansiyon: Klinik

Anamnez özellikleri:

- *Hipertansiyonun süresi*
- *Kullandığı ilaçlar: Etki, yan etki*
- *Aile hikayesi: HT, KV hastalık, DM*
- *Diyet ve psikososyal hikayesi*
- *Diğer risk faktörleri hikayesi*
- *Sekonder hipertansiyon ipuçlarının aranması*
- *Hedef organ bozukluğu sorgulaması*
  - *Geçici iskemik atak, angina, Mi , KKY, libido, kesik topallama*
- *Diğer hastalıklar; KB yükseltici ilaç kullanımı*

Hipertansiyon Tanısı: Fizik muayene

- Genel durum: Boy ve kilo
- Nabız sayısı
- Boyun muayenesi: Tiroid
- Solunum sistemi
- Dolaşım sistemi: Kalp ve damarlar
- Batın muayenesi
- Genitoüriner sistem
- Nörolojik muayene

Hipertansiyon: Klinik

Laboratuvar incelemeleri:

- ***Renal:*** İdrar tahlili, BUN ve/veya kreatinin, mikroalbüminüri
- ***Endokrin:*** Na, K, Ca, TSH
- ***Metabolik:*** Açlık kan şekeri, total kolesterol, HDL-K, LDL-K, trigliserid
- ***Diğer:*** Hemogram, EKG, teleröntgenogram
- ***İleri incelemeler:*** USG, MR, BT, invazif anjiyografi

Sekonder hipertansiyon: Nedenler

- **Renal parenkimal hastalık: En sık neden**
- **Renovasküler hipertansiyon**
- **Aort koarktasyonu**
- **Primer aldosteronizm**
- **Cushing sendromu**
- **Feokromositoma**

Hipertansiyona Yaklaşım

TANI	BAŞLANGIÇ	İLERİ
Kronik Böbrek Hastalığı	İdrar t., kreatinin, bö. USG	İzotopik renografi, biyopsi
Renovasküler Hastalık	Böbrek USG	MR veya CT anjiyo
Koarktasyon	Bacak tansiyonu	EKO, MR
Primer Aldosteronizm	Plazma renin, ser. Aldost.	Sürrenal ven örneklemesi
Cushing Sendromu	1 mg Deksametazon testi	Sürrenal CT
Feokromositoma	Plazma serbest metanefrin	24 saatlik idrarda total katekolamin Sürrenal CT, MR

Hipertansiyon Tanısı: Kan basıncı ölçümü

- **Ofis ölçümü**
- **Doğru ölçüm**
- **Evde kan basıncı ölçümü**
  - Koldan ölçen dijital cihaz
- **Ambülatuar kan basıncı ölçümü**
  - Beyaz gömlek tansiyonu
  - İlaçlara direnç olasılığı
  - Maskeli HT
  - Noktürnal HT

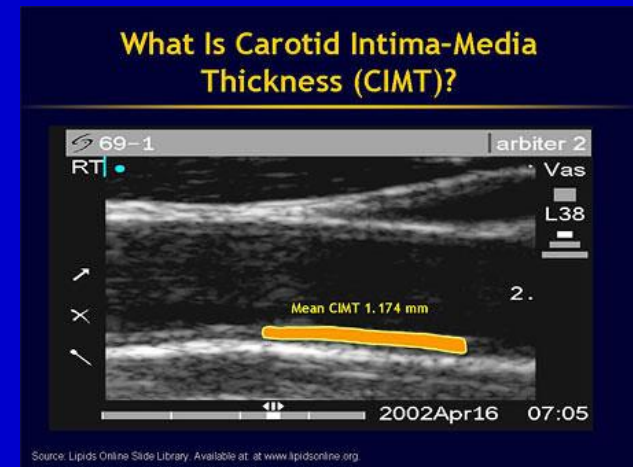
Hipertansiyon Sınıflandırması: JNC 7; 2003

	SİSTOLİK (mmHg)		DİYASTOLİK (mmHg)
Normal	<120	ve	<80
Prehipertansiyon	120-139	ve/veya	80-89
Evre I	140-159	ve/veya	90-99
Evre II	≥ 160	ve/veya	≥ 100

JNC: Joint National Committee

Hipertansiyon: Subklinik organ hasarı

- Sol ventrikül hipertrofisi: EKG, EKO
- Karotis intima-media kalınlığı > 0.9 mm
- Hafif kreatinin yüksekliği:
E: 1.3-1.5 mg/dL
K: 1.2-1.4 mg/dL
- Düşük GFR
- Kreatinin klirens < 60 ml/dak
- Mikroalbüminüri:
- 30-300 mg
- Spot idrarda albümin/kreatinin oranı:
E: ≥ 22 mg/g; K: ≥ 31 mg/g

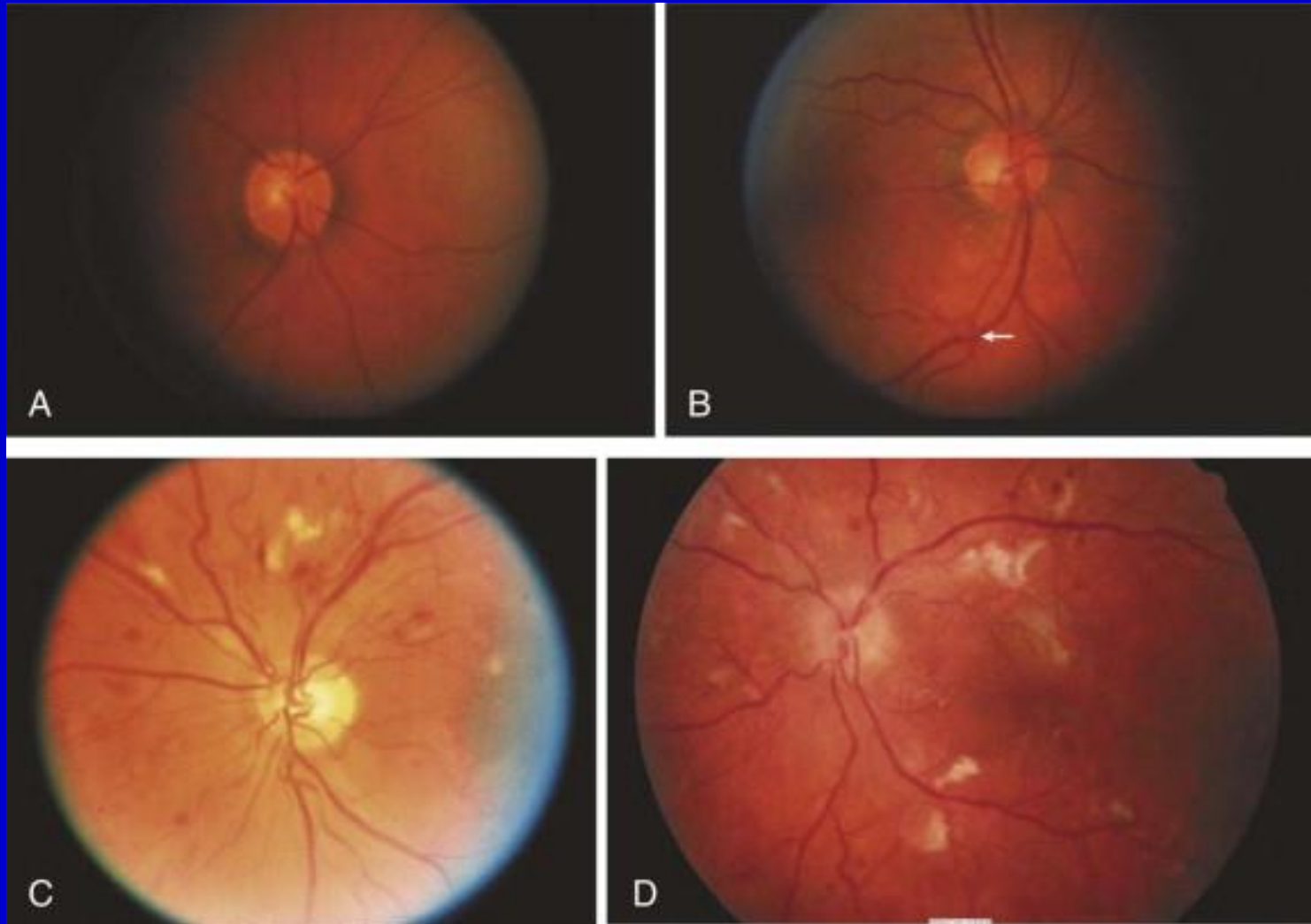

Hipertansiyon: Kesin organ hastalığı

- ***Koroner arter hastalığı:*** MI, angina
- ***Serebrovasküler hastalık:*** İnme
  - % 80 iskemik(tromboz, emboli); % 20 hemorajik
- ***Hipertansif kalp hastalığı:*** Kardiyak fibroz
- ***Kronik böbrek hastalığı:*** En sık 2. neden (1. neden DM)
  - *Hipertansif nefroskleroz;* proteinüri: >300 mg/24s
- **Aort anevrizması; aort disseksiyonu**
- **Periferik arter hastalığı**
- **İleri retinopati**

Hipertansiyona Yaklaşım

Hipertansiyon: Risk faktörleri

- Hipertansiyon
- Yaş: E>55 yıl; K>65 yıl
- Sigara
- Dislipidemi: Yüksek LDL, düşük HDL
- Soyda erken KV hastalık öyküsü(E<55; K<65)
- Obezite: VKİ ≥ 30 kg/m²
- Diabetes mellitus
- Mikroalbüminüri
- Hareket azlığı(fiziksel inaktivite)

Hipertansiyon: Risk sınıflaması

	Kan basıncı (mmHg)		
Diğer risk faktörleri ve hastalık hikayesi	Evre 1 (SKB 140-159 veya DKB 90-99)	Evre 2 (SKB 160-179 veya DKB 100-109)	Evre 3 (SKB≥180 veya DKB≥110)
Başka risk faktörü yok	Düşük risk	Orta risk	Yüksek risk
1-2 risk faktörü	Orta risk	Orta risk	Yüksek risk
3 veya daha fazla risk faktörü veya hedef organ hasarı	Yüksek risk	Yüksek risk	Yüksek risk

Hipertansiyon tedavisi: Genel prensipler

- Depresyonun belirlenmesi; varsa tedavisi
- Hastalık ve tedavi hususunda hastanın eğitimi
- Hasta ile bağlantıyı sürdürme
- Ucuz ve basit tedbirler
- Farmakolojik prensiplere uygun ilaç tedavisi

Hipertansiyon: Tedavi

- ***Nonfarmakolojik tedavi:*** Yaşam tarzı
  - Diyet: Tuz
  - Sigaranın bırakılması
  - Egzersiz
  - Kilo verme
- ***İlaç tedavisi:***
  - Tek ilaçla tedavi
  - İlaç kombinasyonu

Hipertansiyon tedavisi: Yaşam tarzı değişiklikleri

Değişiklik	KB azalması
Kilonun azaltılması(VKİ 18.5-24.9)	5-20 mmHg/10 kg
Doymuş yağ ve total yağ miktarı azaltılmış günlük taze besinler; taze sebze ve meyveden zengin beslenme	8-14 mmHg
Diyette sodyum kısıtlaması(2.4 g Na veya 6 g NaCl)	2-8 mmHg
Fizik aktivite (haftada en az 6 gün 30 dakika yürüme)	4-9 mmHg
Alkol alımının kısıtlanması	2-4 mmHg

Hipertansiyon: İlaçlar

- **Diüretikler:**
  - Tiazid grubu: indapamid
  - "Loop" diüretikleri: Furosemid, bumetanid
  - K koruyucu: Spironolakton, eplerenon
- **Betablokerler:** Eski ve yeni betablokerler
  - Atenolol, metoprolol
  - Bisoprolol, karvedilol, nebivolol
- **Kalsiyum antagonistleri**
  - *Dihidropiridin*: Nifedipin, amlodipin
  - *Non-dihidropiridin*: Verapamil, diltiazem
- **Anjiyotensin dönüştürücü enzim inhibitörleri (ACE-İ):** Kaptopril, enalapril, ramipril, lisinopril, perindopril, trandolapril, fosinopril
- **Anjiyotensin reseptör blokerleri (ARB):** Losartan, valsartan, kandesartan, irbesartan, telmisartan, olmesartan
- **Alfablokerler:** Doksazosin
- **Merkezi etkili ilaçlar:** Alfametil dopa, klonidin, reserpin

Yaşam Tarzı Değişiklikleri

<140/90 (DM'de ve kronik böbrek hastalığında
<130/80) hedefine ulaşamadı

İlk ilaç seçimi

Zorunlu
endikasyon yok

Zorunlu
endikasyon var

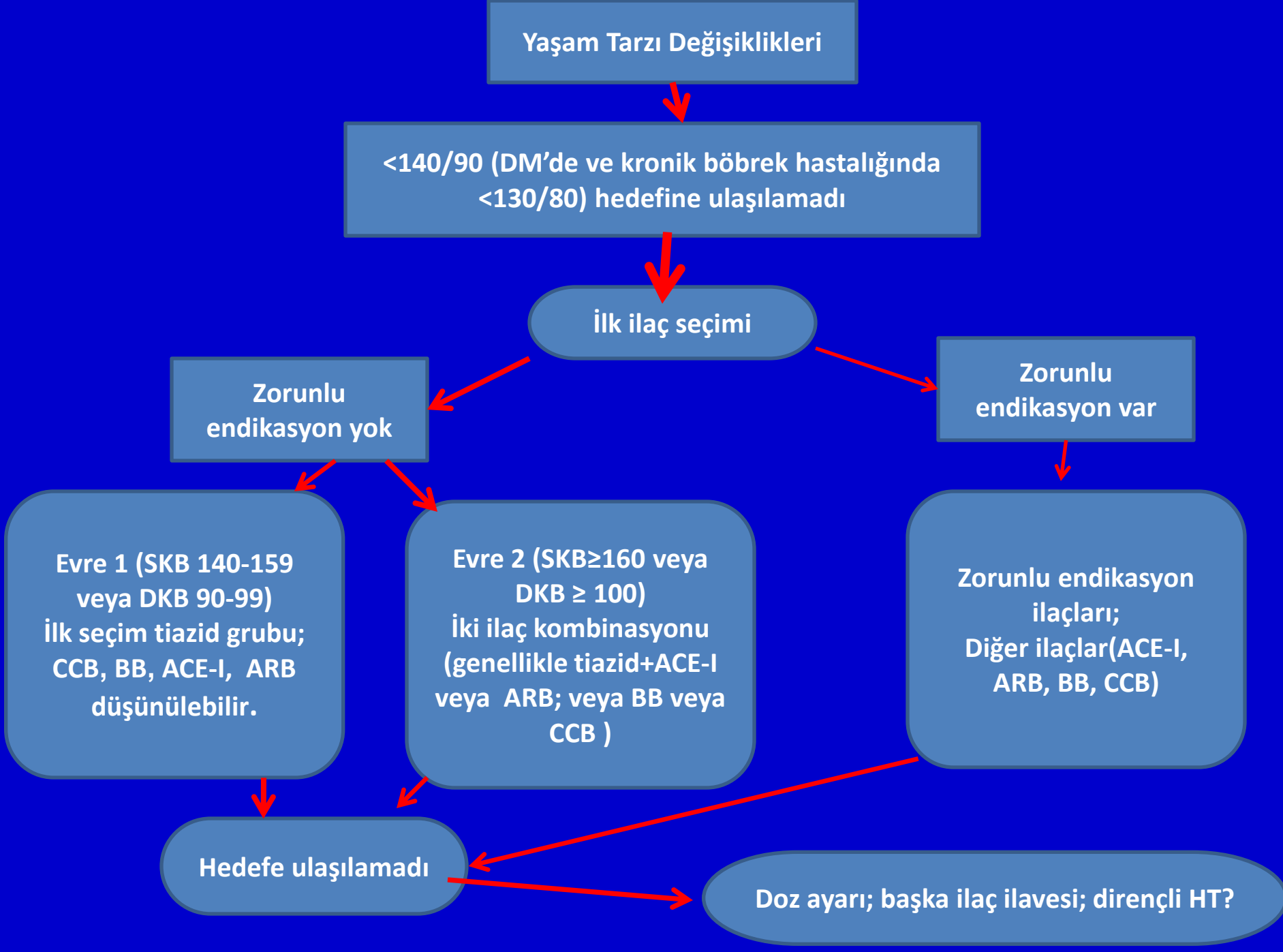
Evre 1 (SKB 140-159
veya DKB 90-99)
İlk seçim tiazid grubu;
CCB, BB, ACE-I, ARB
düşünülebilir.

Evre 2 (SKB≥160 veya
DKB ≥ 100)
İki ilaç kombinasyonu
(genellikle tiazid+ACE-I
veya ARB; veya BB veya
CCB)

Zorunlu endikasyon
ilaçları;
Diğer ilaçlar(ACE-I,
ARB, BB, CCB)

Hedefe ulaşamadı

Doz ayarı; başka ilaç ilavesi; dirençli HT?

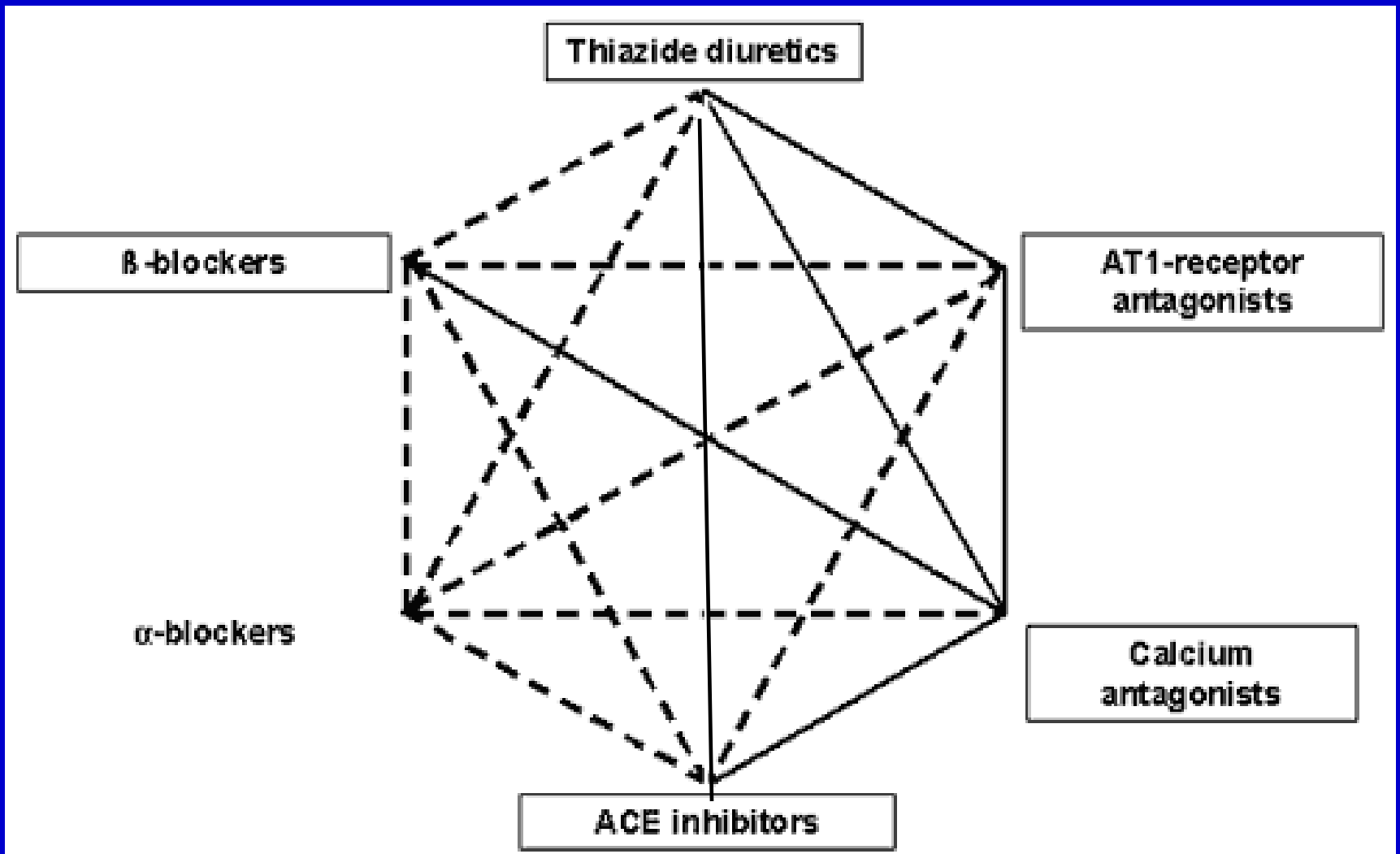
Hipertansiyon: Tedavi

- ***KB>160/100; tüm yaşlar:***
  - İki ilaç; biri düşük doz diüretik(DDD)
- ***KB 160-140/100-90;***
Yaş 60-80, SKB >160, DKB<90
  - Zorunlu endikasyon yok: DDD
  - Zorunlu endikasyon var: Uygun ilaçlar
- ***KB 139-130/89-80***
  - Hedef organ hasarı veya DM var: Zorunlu endikasyon ilaçları
  - Hedef organ hasarı veya DM yok : Takip, yaşam tarzı

Zorunlu Endikasyonlarda İlaçlar

Mutlak endikasyon	Diüretik	BB	ACE-I	ARB	CCB	Ald. ant.
Kalp yet.	●	●	●	●		●
Post-MI		●	●			●
Yüksek KAH riski	●	●	●		●	
Diabetes mellitus	●	●	●	●	●	
Kronik böbrek hast.			●	●		
Tekrarlayan inmeden koruma	●		●			

Hipertansiyon: ilaç kombinasyonu

İlaç tedavisi: Kontrendikasyonlar

	Mutlak	Rölatif
Tiazidler	Gut	Met. Sendr., glikoz int, gebelik
Betablokerler	Astma; 2-3. derece AV blok	Perif. art hast, met. sendr, atletler, KOAH
Ca antagonistleri (Dihdropiridin)		Taşiaritmiler, Kalp yetersizliği
Ca antagonistleri (Nondihdropiridin)	AV blok, KKY	
ACE-I	Anjiyonörotik ödem, hiperkalemi, bilateral renal arter darlığı, gebelik	
ARB	Hiperkalemi, bilateral renal arter darlığı, gebelik	
Diüretik(antialdosteron)	Renal yetersizlik, hiperkalemi	

Hipertansiyon tedavisi: Özel durumlar

Koroner kalp hastalığı:

- Betabloker
- ACE-i
- Aşırı düşüşten kaçınmalı

Kalp yetersizliği:

- ACE-i; ARB
- **Diüretik:** Furosemid; tiazid; aldosteron antagonistleri
- **Betabloker:** Metoprolol, karvedilol, bisoprolol

Hipertansiyon tedavisi: Özel durumlar

Diabetes mellitus:

- *Kan basıncında her 10 mmHg düşüş DM ilişkili mortaliteyi % 15, Mi riskini % 11, makrovasküler komplikasyon riskini % 13 azaltır*
- *ACE-i, ARB*
- *Tiazid*
- *Betabloker*

Hipertansiyon tedavisi: Özel durumlar

Kronik böbrek yetersizliği:

- *KV hastalık riski yüksek:*
  - *GFR<60 ml/dk ise % 16;*
  - *GFR<30 ml/dak ise % 30 risk artışı*
- *Kan basıncı hedefi: <130/80*
- *ACE-i; ARB*
- *Diüretikler: GFR<30 ml/dak ise "loop" diüretiği*
- *Kombine tedavi*

Hipertansiyon tedavisi: Özel durumlar

Dirençli hipertansiyon

- *Diüretik içeren 3 ilaç kombinasyonuna rağmen >140/90 olarak seyreden HT*
- *60 yaşın üzerinde daha sık*
- *Psödorezistan HT*
- *Psödohipertansiyon: Tansiyon aleti 200 mmHg'nin üzerinde şişirildiği halde radyal arterin ele gelmesi(Osler manevrası)*
- *Sekonder HT ?*

Gebelik ve Hipertansiyon

- 1. Kronik HT:** Gebelik öncesinde veya gebeliğini 20. haftasından önce KB $\geq$ 140/90 mmHg olarak seyretmesi.
- 2. Gestasyonel HT:** 20 haftadan sonra ortaya çıkan yeni HT; proteinüri(-); post-partum 12 haftadan sonra düzelir
- 3. Preeklampsi-Eklampsi:** 20. haftadan sonra yeni HT+proteinüri(iki örnekte, >0.3 g/gün veya 2+)
- 4. Kronik HT'a eklenen preeklampsi**

Gebelik ve Hipertansiyon

- ***Gestasyonel HT***
  - İlk gebeliklerin yaklaşık % 12'sinde
  - 20. haftadan sonra
  - Olguların ~ % 50'si preeklampsiye ilerler.
  - Doğumdan sonra, geçici veya kalıcı HT olabilir
  - DKB $\geq$ 100 mmHg ise: Tedavi
- ***İlaç: ilk tercih alfametildopa***
  - Diüretik, betabloker (labetalol) ve CC blokerleri kullanılabilir.
- ***Eklampside tedavi: Magnezyum sülfat***

Hipertansiyon

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Klinik Kardiyoloji: Tanı ve tedavi
Editör: Prof. Dr. Kamil Adalet
2013, İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık, İstanbul
1. baskı
2. Harrison's Principles of Internal Medicine
Editors: Longo, Fauci, Kasper, Hauser, Jameson, Loscanzo
2012, McGrawHill Medical, New York
18th Edition
3. Braunwald's Heart Disease: A Textbook of cardiovascular medicine
Editors: Bonow, Mann, Zipes, Libby
2012, Elsevier Saunders, Philadelphia
Ninth edition